

41136

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ

Cengizhan AKDAĞ

JEROME DAVID SALINGER'İN THE CATCHER IN THE RYE ADLI
ROMANINDA AMERİKAN GENÇLİĞİ

Yüksek Lisans Tezi

Tez Yöneticisi
Yrd. Doç. Dr. Gencay GENÇ

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

ERZURUM-1995

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
I. GİRİŞ.....	1
II. HOLDEN'İN AİLESİ VE ÇEVRESİ.....	12
III. ROMANIN ÇÖZÜMLENMESİ.....	21
IV. SONUÇ.....	76
BİBLİYOGRAFYA.....	78

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**JEROME DAVID SALINGER'İN
THE CATCHER IN THE RYE ADLI ROMANINDA
AMERİKAN GENÇLİĞİ**

CENGİZHAN AKDAĞ

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Gencay GENÇ

Jüri: Yrd. Doç. Dr. Gencay GENÇ

Jerome David Salinger'in **The Catcher in the Rye** adlı romanında Amerikan Gençliği başlığı altında yazarın romanında çizdiği kapsamda 1950'li yıllar Amerikan gençliğinin birbirleri ile ve içerisinde yaşadıkları toplumun değer yargılarıyla ilişkilerini incelemeye çalıştık.Yazarın romanında gölemlediğimiz kadarıyla savaş sonrası Amerika'sında gençliğin değişen değerler sistemi içinde yaşadığı bunalımlara açıklık kazandırmaya gayret gösterdik.

Hakkında yazı yazılmasına karşı çıktığı ve özellikle özel hayatı ve yaşantısı hakkında fazla bilginin bulunmadığı yazarın eserini incelerken büyük ölçüde eserin asıl metninden yola çıkarak çalışmamızı metin üzerinde ve romanda çizilen tablo üzerinde yoğunlaştırdık.Toplumun içinde yaşanan sorunlar ve çatışmaların sonucunda gençlerin yanılsamalardan kurtularak yaşamı ve kendini tanıma ve bilme yönünde çaba göstermesinin dürüst bir yaşam için gerekli olduğunun sonucuna vardık.

ABSTRACT

Master Thesis

**AMERICAN YOUTH IN JEROME DAVID SALINGER'S
THE CATCHER IN THE RYE**

Cengizhan AKDAĞ

Supervisor : Assist Prof. Dr. Gencay GENÇ

1995, Page:

Jury : Assist Prof. Dr. Gencay GENÇ

.....

.....

Under the title of The American Youth in The Catcher in the Rye of J.D. Salinger we have tried to define the relationship of the American young people both among themselves and with the moral values of the society in which they live as they were drawn by the novelist

In our study we have tried to discuss the conflicts of the American youth in the system of the changing social values as it has been portrayed by J. D. Salinger. As there is little information about the author we have mostly dealt with the text of the novel. We have concluded that it would be necessary for the youngsters to get rid of the illusions and try to know life and themselves in order to lead an honest life.

ÖNSÖZ

Bu çalışmamızda bugüne kadar yazınbilimciler tarafından hakkında pek çalışma yapılmamış Amerikalı yazar Jerome David Salinger'in Türkçemize Adnan Berk tarafından **Gönülçelen** adıyla çevrilen **The Catcher in the Rye** romanında, romanın baş kahramanı Holden'in kişiliğinde savaş sonrası Amerikan gençliğinin içerisinde bulunduğu çıkmazı incelemeye çalıştık. Eserlerinin bütünü kısıt hikayeler ve yalnız bir roman oluşturan yazar, özellikle hayatı hakkında yazılanların özel hayatına bir saldırı olarak değerlendirmiştir. Bu tek romanı yayınlanınca büyük sansasyon yapan ve özellikle gençler tarafından tutulan romanı hakkında da taramalarımız sonucunda yapılmış bir çalışma bulamadık. Bu nedenle yaptığımız incelemede büyük ölçüde eserin kendini taban alarak yalnız kendi tespitlerimize yer vermek zorunda kaldık.

Bu çalışmanın konusunun seçiminde ve çalışmanın sürekliliğinde gerekli yardımlarını esirgemeyen danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Gencay Genç ve diğer bütün hocalarıma teşekkür ederim.

Cengizhan AKDAĞ

I. GİRİŞ

İlk defa 1951 yılında yayınlanan **Gönülçelen**, romanın kahramanı Holden'de kendilerini bulan Amerikan gençliği arasında büyük ilgiyle karşılanır. Holden'in teklifsiz, yapmacıksız konuşması, ortaya koyduğu sorunlar, tasalar, umutlar, kafasını kurcayalan problemler, adeta Amerikan gençliğinin ortak sesidir. Bu bakımdan romanı, onaltı yaşında bir kolej öğrencisi olan Holden'in hikâyesi olarak değerlendirmek hatalı olur. Ortaya konulan sorunlar, aslında, Amerikan gençliğinin ortak sorunlarıdır.

Her Amerikan genci gibi, her uyumsuz, umutsuz Amerikan genci gibi Holden de "*kötülüğün giremediği bir cennet özlemi, toplumun bozamadığı çocuksu bir ruh,dünya ile, dünyadaki insanlarla ilişki kurma gereksinmesi*" (s. 7)¹ ile çırpınmaktadır. Gençler, kendi kafalarını kurcalayan bütün sorunları, kendilerinden biri olarak benimsedikleri Holden'de buluyorlardı. Çocukluktan yeni kurtulan bu küçük delikanlı, onlar gibi yapmacıksız konuşuyor, kendi isteği dışında katıldığı bir topluma boyun eğmekle düşünüyordu. Peki, neydi bu gerçek? Bu yozlaşmış evrende insanogluna özgü bir yer mi? 1951 yılında yayınlanan **Gönülçelen**'de, bütün bir Amerikan gençliği kendi tasalarını, kendi yoksunluklarını bulmuş, kendini tanımayı öğrenmişti.²

Bu dünyanın kendine göre bir mantığı, bir ahlâk anlayışı var. Holden Caulfield, bayağılığın, ahmaklığın, çirkinliğin yerleştiği büyükler dünyasını yakından tanıdıkça, silkinmek,

¹Çalışmamızı aşağıda künyesi verilen kitabın orjinal baskısını temel alarak yaptık:

J. D. Sallinger, *The Catcher in the Rye*, Penguin Books, 1994.

Alıntıları ise yine aşağıda künyesini verdiğimiz Türkçe çeviriden yaptık:

J. D. Sallinger, *Gönülçelen*, çev.: Adnan Berk, Can Yayınları, İstanbul 1990.

²Bkz. J. D. Sallinger, *Gönülçelen*, çev.: Adnan Berk, Can Yayınları, İstanbul 1990, çevirenin yaptığı açıklama, s. 6.

kendini kurtarmak için daha büyük bir çabaya girer. Çocukluğun çaresizliği yanında kendi sorumluluğunu duymanın tatasını olanca acılığıyla tadar.

Gözüpek, atılgan, ama gene de çaresiz bir gençlik bu. Eski roman kahramanları gibi serüvenden serüvene koşmayı değil, baba ocağını, baba evinin kokusunu kaçmayı değil, dönmeyi özleyen bir gençlik.³

Caulfield, yumuşak yürekli, utangaç, çekingen Caulfield, gereğince sevilmediğinden yakınır, ama yakınırken de yavanlaşmaz, kendine acımaya kalkışmaz. Başını derde sokmaktan hoşlanmadığı halde kafa tutar, ömrü boyunca küçük kızkardeşiyle oynayacak yaşta kalmayı istediği halde büyüklere özenir. Kafasında cennet olarak canlandırdığı yer de, Batı'da bir sağır dilsiz kızla barınacağı vebir daha ayrılmayacağı bir kulübedir. Ama, küçük kızkardeşi Phoebe'yi görmeden gidemez, görünce de azarlanmak pahasına da olsa eve dönmeye, "kimsesiz bir çocuk" olmanın tadını çıkarmaya karar verir. Dört yanı kapalı, boğucu diye bildiği bu dünya, belki de dıştan gelecek tehlikelere karşı bir barınaktır.

Onun için, roman şu avutucu sözlerle sona erer:

"... bir işi yapmadan önce nasıl bilebilirsiniz onu yapıp yapamayacağınız?" (s. 7, 8)

"Geçen Noel yortusunda başıma gelen o saçmalığı anlatacağım sadece size; hasta düşüp kalafata çekilmek üzere buraya gönderilmeden hemen önce başıma gelenleri" (s. 9)

cümleleriyle başlayan **Gönülçelen**, 16 yaşında bir kolej öğrencisi olan Holden Caulfield'in, atıldığı okulundan kaçışını ve iki gününü, kahramanın ağzından dikkatlere sunar.

³Henry Anatole Grunwold (ed.), *Salinger a Critical and Personal Potrait*, Harper and Brothers Pub. New York 1962, s. 197-198

Aralık ayının dondurucu soğuklarının yaşandığı günlerinden birisi cumartesidir. O sabah okulun kaptanı olduğu kılıç takımıyla, Mc Burney okuluyla karşılaşmak üzere New York'a giden Holden, dönüşte yanlış metroya bindiği için kılıç takımlarını kaybetmiştir. Aynı gün okuldan atılacağı kesinleşmiş; öğleden sonra ise Pencey takımının Saxson Hall ile futbol maçı vardır. Holden Caulfield'in dışında herkes top alanındadır. Holden, maçı Thomsen Hill tepesinden şöyle bir görür. Top alanından maç heyecanının uğultusu yükselmektedir.

Pencey Koleji, Agerstown yakınlarında, Pennsylvania'dadır. Tanınmış bir okuldur. 1888 yılından beri, hizmet vermektedir. Pek çok okulda tutunamamış olan Holden, beş dersin dördünden başarısız olduğu ve okul yönetimine göre çalışmaya yanaşmadığı için, Pencey'den de atılmıştır. Birkaç kez Holden'i okul yönetimi ikaz etmiş; üçer aylık ders dönemlerinin ortasında okul müdürü Thurmer'le görüşmeye gelen annesi ve babasının yanında müdür odasına çağrılıp öğütler verilmiştir. Verilen öğütler "bir kulağından girip, diğerinden çıktığı" için, kuralları kesin olan okuldan kaydı silinmiştir.

Holden'in, Noel tatilinin başlangıcı olan Çarşambaya kadar okulda beklemesi gerekmektedir.Noel tatilinden sonra, artık okula dönemeyecektir.

Futbol maçına gitmeyişişinin bir diğer sebebi, çok sevdiği tarih öğretmeni Mr. Spencer ile vedalaşacaktır. Holden'i bir pusula ile görüşmeye evine çağırın Mr. Spencer, gripten yatağa düşmüştür.

Hasta yatağında ziyaret ettiği tarih öğretmeni Mr. Spencer, Holden'e nasihatler eder. Mr. Spencer'in nasihatlerinden kurtulan Holden, doğruca yatakhanelere gelir. Olanlardan pişman değildir; ancak kendisini bir boşlukta hissetmektedir.⁴ Pencey'in yeni yatakhaneler bölümünde, ortancalarla büyüklere ayrılan

⁴A.g.y., s. 198-199

Ossenburger Bağışı denilen kanatta kalmaktadır. Yatakhanelerin sıkı kuralları vardır; sigara içme yasağı gibi. Kurallara itibar etmeyen Holden, yatakhane arkadaşlarıyla ne kadar uyum göstermeye çalışırsa da, onlardan hoşlanmaz.

Yatakhane kitap okuyarak oyalanan Holden, yan odada kalan ve sıkıcı bir çocuk olan Ackley ile yine sıkıcı konuşmalar yapar. Öğrencilerle uyum göstermeyen, kirli, "pis" ve kötü bir insan olan Ackley, Holden'i bunaltmaktan başka bir şey yapmaz. Oda arkadaşı Stradlater, maç arasında gelir. Bir kızla dışarı çıkacaklardır. Yakışıklı, kendini beğenmiş Stradlater'in buluşacağı kız, Holden'in içten içe âşık olduğu komşusu Jane Gallagner'dir. Holden, Stradlater'i kıskanmakta, kıskançlığını belli etmemek için büyük gayret göstermektedir. Buna rağmen, Stradlater'in İngilizce ödevini yapmayı kabul eder. Yine sinekkaydı traş olup giyinen Stradlater, Holden'in ceketini ödünç alır ve çıkar.

Cumartesi akşamları Pencey'de hep aynı yemekler verilir; bonfile, ezik patates, soğukluk olarak da Brown Betty.. Hafta sonu çocuklarını ziyarete gelen aileleri aldatmak için hazırlanan bu menü aslında Holden'i tiksindirmektedir. Ama, yine de akşam yemeğinden çıkış zevkli olur. Dışarda kar yağmaktadır. Yerde üç parmak kar birikmiş, durmadan da lapa lapa yağmaktadır. Kar yağışı öğrenciler neşelendirir; birbirlerini kartopuna tutmaya, okulun altını üstüne getirmeye başlarlar. Çocuksu bir coşkunluktur bu, ama herkes eğlenmektedir.

Yemekten sonra, Brossard, Ackley ve Holden otosüse binip New York'a giderler. Birkaç saat eğleneceklerdir. Sıkıcı geçen saatlerden sonra yatakhane dönerler. Bir süre sonra Stradlater görünür. Neşelidir. Stradlater'in ne utanmaz, çekinmez bir zampara olduğunu bilen Holden, adeta kıskançlık hummaları geçirmektedir. Stradlater'e devamlı ters davranır. Stradlater, hiçbir şeyin farkında değildir. Holden, Stradlater için yaptığı ödevi yırttıktan sonra, oda arkadaşına bir yumruk savurur. Yumruğu savuşturan Stradlater, yere yatırdığı Holden'in göğsüne oturur ve sakin olmasını ister. Ancak, Holden, Stradlater'i çileden çıkaracak küfürler savurmaya başlamıştır. Arkadaşını

susturamayan Stradlater, bir yumruk atar ve Holden kanlar içinde yere yuvarlanır. Stradlater yaptığına pişman gibidir; buna rağmen, Holden, saldırgan tavrını devam ettirir. Oda arkadaşı çıktıktan sonra Jane'i, olup bitenleri düşünmektedir. Stradlater ile Jane'i, Ed Banky'nin arabasında, ıssız bir yerde parketmiş olarak düşünmek, aklını başından almaktadır. Pencereyi açıp kendini sokağa fırlatmak gelir içinden.

Pijamaları, üzeri olduğu gibi kan olmuştur. Buna rağmen yan odaya geçip, Ackley'e kanasta* oynamak için ısrar eder. Kan, onda tarifi imkansız duygular uyandırmıştır. Hâlâ kanayan burnu adeta erkekliğinin kanıtıdır. Ackley'den umduğu ilgiyi göremeyen Holden, birden fikrini değiştirir. Çarşambayı beklemeden okuldan kaçacaktır. Burada artık, bir dakika kalmak istememektedir. Çok yalnızdır, çok üzgündür. Kararı, New York'da ucuz bir otel odası tutup Çarşambaya kadar her şeye boşvermektir. Çarşamba günü, iyice kendine gelince eve dönecektir. Okul müdürü Mr. Thurmer'in mektubu da nasıl olsa salıdan önce eve ulaşmayacaktır.

Odasına döndüğünde Stradlater uyumuştur. Bavullarını birkaç dakikada hazırlar. Birkaç gün önce annesinin aldığı buz patenlerini bavula koyarken bayağı duygulanır. Annesi, ne umutlarla patenleri almış; oysa kendisi, yine bir yolunu bulup okuldan kendini kovdurmuştur. Yanında, Çarşambaya kadar yetecek parası vardır. Seksen dolarlık yazı makinesini, Frederick Woodruff'a yirmi dolara satar.

Bavullarını alır; koridora çıkar. Gitmeye hazırdır. Basamakların başında durup koridora bakınca ağlamaya başlar. Kırmızı şapkasını başına geçirir ve gırtlığını paralarcasına: "Uyuyun bakalım, ulun mankafalar!" diye bağırır ve yatakhanelen çıkar.

*İspanyolca'da bir kağıt oyunu.

Trenle New York'a gidecektir. Trende, okuldan tanıdığı Ernie'nin annesi yanına oturur. Kendisini Rudolf diye tanıtan Holden, kadıncağıza oğlu hakkında olmadık yalanlar uydurur. Ellisine yaklaşan kadını içki içmeye davet ederek kur yapmaya kalkışır. Kadından beklediği alâkayı görmeyince konuşmayı keser.

Penn istasyonunda trenden inince kendisini yalnız hisseder ve ilk iş olarak telefon kulübesine koşar. Canı, kim olursa olsun birine telefon etmek istemektedir. Kardeşi D.B., Hollywood'dadır; kız kardeşi Phoebe dokuz oldumu yatağına girmektedir; telefonu annesi ya da babası açacaktır. Bu durumda aklına Jane Gallgher gelir. Jane evde olmadığını göre telefon edecek yeri yoktur. Yirmi dakika telefon kulübesinde bocaladıktan sonra kimseyi aramadan kulübeden çıkar. Bavullarını alıp bir taksiye biner. Dalgınlıkla taksiciye evlerinin adresini verir. Yolun yarısında farkeder ve bir otele gider. Otelin penceresinden, bir süre, karşı kanatta açık pencerelerden görünen sapıklıkları seyreder.

Otelde de bir süre telefon edebileceği yerleri aklından geçirir. Yalnızlığını giderecek bir insan sesine ihtiyacı vardır.⁵ Sonunda bir arkadaşının adresini verdiği bir fahişeyi, sesine olgun erkek tonu vererek arar. Genç kadın, görüşemeyeceğini söyleyince yeniden hayâl kırıklığına düşer.

Birkaç pezevenkle, bir sarışın fahişeden başka kimsenin bulunmadığı otelin kulübüne iner. Garsona bahşiş vermediği için kötü bir masaya oturturlar. Kulüpte, üç çirkin (!) kızla ilgilenmeye başlar. Sonunda sarışın olan Holden'le dansetmeye razı olur. Sarışın kız gerçekten güzel dansetmektedir. Ancak, Holden, kızlarda aradığını bulamaz. Kızlar, eğlenmeye, Holden'in aradığı, yalnızlığını giderecek çılgınlığa girişecek kimseler değildir. Kızlar, yatmak üzere erkence odalarına çıkarlar. Yine yalnızdır. Jane gelir aklına. Onu düşünmekten kendini alamamakta; Stradlater

⁵David D. Galloway, *The Absurd Hero in American Fiction*, University of Texas Press, Austin and London, 1974, s. 140-148

ile geçirdiği saatler beynini kemirmektedir. Kulüpten hole geçer, yorgun değildir ama ifadesine göre "dünyası kararmak"tır. Odasına çıkar. Hemen dışarı çıkar ve Ernie'nin barına gider. Farklı bir şeylere ihtiyacı vardır; ama sokaklar bile cumartesiye inat ıssız ve durgundur. Seyircilerin tıka basa doldurduğu barda, ağabeyi D.B.'nin arkadaşı olan iri yarı zenci Ernie'nin piyanosunu dinler. Dinleyenler, Ernie'nin müziği karşısında adeta büyülenmişlerdir. Holden, dinleyenlerin müzik bitince avuçlarını patlatırcasına alkışlamaya başlamalarını budalalık olarak görür. Burası da aradığı yer değildir. Sıkıntıdan, yalnızlıktan bardaki insanlara dikkat kesilir; etrafındaki konuşmaları dinler. Durmadan sigara ve içki içer. Ernie ile görüşmek istediğini garsona söylerse de bir cevap alamaz. Bir denizci subay ile bara gelen, ağabeyinin arkadaşlarından Lillian Simmons basit bir kızdır; masasında oturulabilecek tiplerden değildir. Yine yalnız ve sıkıntılıdır. Bardan çıkar. Yürümeye karar verir. Hava çok soğuktur. Bir yerde durup içmek ister canı yeniden. Otele döner. Asansörcü, kadın isteyip istemediğini sorar. Kabul eder. Bu, bir kadınla ilk tecrübesi olacaktır. Prensiplerine aykırı gelse de gelen kadın fahişe olduğu için bunun bir bakıma büyük bir fırsat olduğunu düşünür. Kadın "orospu" olduğuna göre, herhalde bilmişin biridir. Ondan, evlenince işine yarayabilecek birçok şeyi öğrenme imkanı vardır. Evlilik ve seks, ifadelerine bakılırsa, Holden'i bayağı düşündürmektedir. Okuduğu "ahlâksız" bir kitapta kadınların kemana benzetilmesi hiç aklından çıkmamıştır. Rivieara'da koskocaman bir köşkte yaşayan; işi gücü de, sabahtan akşama kadar bastonuyla kadınları "marizlemek" olan Monsieur Blanchard, sapığın biridir ama kadınların hoşuna gitmektedir. Blanchard, kadınları anlatırken, dişiyi bir kemana benzetir; iyi çalabilmek için çok usta bir çalgıcı olmalıdır.

Odasında saçlarını ıslatır; sigara ve viski kokusunu gidermek için dişlerini fırçalar; temiz bir gömlek giyinir. Kadının güzelliği yahut çirkinliği pek umurunda değildir. İsteddiği tek şey, şu işi başından sonuna kadar, yüzüne gözüne bulaştırmadan götürmektir. Asansörcünün gönderdiği fahişe, Holden'le aşağı yukarı aynı yaşlardadır. Kadın, görevini, yaşının gençliğine

rağmen bir profesyonel gibi yerine getirmektedir; kalkar, etekliğini çıkarır. Holden çok asabidir. Kadın eteğini çıkarınca iyice sınırları gerilir. Sigara içmediğini bildiği kadına birkaç kere sigara teklif eder. Anlamsız sorular sorar. Biraz konuşsa açılacağını sanmaktadır. Ne yapacağını bilememenin çaresizliği içindedir. Kızın elbisesini askıya asarken içi burkular. Kız artık başlamalarını isteyince, Holden bu akşam keyfinin yerinde olmadığını; zaten ameliyat yerinin de tam iyileşmediğini, parasını vereceğini söyler. Genç kadın biraz cilve yaparsa da Holden'den karşılık bulamaz. Holden, asansörcüyle anlaştıkları üzere kadına beş dolar verir. Kadın, borcunun on dolar olduğunu söyler; yine de beş doları alır ve bozulmuş olarak çıkar. Böylece, ilk cinsel deneyimini gerçekleştirme imkânını değerlendiremez. Fahişe çıktıktan sonra üzerine büyük bir bezginlik çöker. Ölmüş kardeşi Allie ile yüksek sesle konuşmaya başlar. Yalnız ve çaresiz kaldığında Allie ile yüksek sesle yaptığı konuşmalar, çocukluklarına ait bir pişmanlığa dayanmaktadır.

Sabaha yakın saatlerde fahişe ile pezevengi geri dönerler. Beş dolar daha isterler. Anlaşmaya göre saati beş dolar olmasına rağmen, fahişe ve asansörcünün beş dolar daha istemesi Holden'in zoruna gider. İri yarı pezevenk, Holden'i tartaklar. Fahişe, cüzdanından beş dolar alır. Bu durum, çok zoruna gider; ağlamaya başlar. Asansörcü, Holden'in hakaretleri karşısında karnına bir yumruk atar. Bugün yediği ikinci yumruktur bu. Gururu incinmiştir. Yalnızdır ve kırılmıştır. Gerçek duyguları olmasa da, o anda ölmeyi ister.

Pazar sabahı otelde uyanır. Sigara yaktıktan sonra, hemen Jane'e telefon etmek aklından geçer. Vazgeçer. Sally Hayes'e telefon eder. Aslında Sally Hayes, pek sevdiği bir kız değildir. Sally'i kafalı, kültürlü bir kız olarak gördüğü için ilgisini çekmektedir. Sally ile telefonla görüşürler ve birlikte sinemaya gitmek için anlaşır.

Otelden çıkar. Nereye gideceğini bilmeden, bir taksiye biner. Günlerden pazardır. Oysa, salı veya çarşambadan önce eve dönmesi mümkün değildir. Dayaktan sonra bir başka otele

gitmeyi de göze alamaz. Merkez Gar'a gidip bir kasa kiralar ve bavullarını oraya yerleştirir. Cebinde çok az para kalmıştır.

Pazar günleri, parka paten kayan Phoebe'yi görmek için parka gitmeye; ayrıca kardeşine bir plak almaya karar verir. Phoebe'nin mutlu olacağını bilmektedir. Phoebe'yi parkta göremez; oradan müzeye gider. Sally ile buluşacağı yere gelir. Bir süre sonra Sally gelir. Yalan da olsa onu sevdiğini söylediği Sally ile takside birbirlerine kur yaparlar. Gösteriden çıkınca Radio City'de buz patenine giderler. Kahvede otururlarken, Holden, kendisiyle kaçması için Sally'ye ısrar eder. Bu kaçış bir kurtuluş olacaktır. Holden'in tutunacak tek dalı yoktur. Sally'ye sığınır. Oysa Sally, Holden'i anlayabilecek kapasitede biri değildir; yahut, Sally'nin ayakları yere değmektedir. Teklifini olumsuz cevap alınca, genelde kızlara karşı kibarlığı elden bırakmayan; çirkin sözler sarfetmeyen Holden, kıza iğrenç bir biçimde hakaret eder. Yaptığı hakaretin farkında değildir. Hatasını anlayınca, ne kadar dil döker, özür dilerse de Sally ağlamaya başlamıştır. Sadece mahcup değildir; kızın babasına anlatmasından da korkmaktadır. Yaptığına pişmandır ve korkmaktadır. Buna rağmen, kendini tutamaz; kahkahalarla gülmeye başlar. Bu durumu daha üzücü hâle sokar. Sonunda Sally'nin ısrarları üzerine eşyasını alıp ayrılır. Oradan ayrılınca bu fikirlerin nereden aklına hem de Sally ile estiğine şaşırır.

Jane'e telefon eder, kimse cevap vermeyince, Carl Luce isminde, kendisinden üç yaş büyük bir arkadaşına telefon eder. Buluşup, şöyle aklı başında bir sohbet yalnızlığına iyi gelecektir.

Luce ile buluşmaya Wicken Bar'a gelir. Bir süre sonra Luce gelir ama birkaç dakikalık zamanı vardır. Yıllar önce olduğu gibi, Luce'e şakalar yapmaya çalışırsa da hayâl kırıklığına uğrar; zira, karşısındaki o Luce değildir. Luce, gitmek için kalkınca, konuştuklarından ve anlamsız şakalarından pişman olan Holden, biraz daha kalması için adeta yalvarır. Barda, sarhoş oluncaya kadar içer. Yalnızdır, çaresizdir, gidebilecek, sığınabilecek bir yeri

yoktur.⁶ Parası gibi direnci de gittikçe tükenmektedir. Bardan çıkar, sokaklarda serseri gibi dolaşır. Hava buz gibi soğuktur. Elinde Phoebe'ye aldığı plak, Central Park'a göldeki ördekleri görmek için gider. Şuuraltında ördeklerle kendini özdeşleştirir. Okuldan kovulmuştur, sığınacak yeri yoktur. Kış gelince, göl donacak ve ördekler de kendi durumuna düşecektir. Kendisi çaresiz olduğu için ördekleri de merak eder. Bir yerde merak kendinedir. Karanlıkta, titreye titreye gölü arar bulur, ama ördekler yoktur. Gölün kenarında bir sıraya oturur, saçları buz tutmaya başlamıştır; kendi tabiriyle "itler gibi" titremektedir. Zatürre olmaktan ve ölmekten korkar. Ölüm, kardeşi Allie'yi hatırlatır ona. Halbuki, evi çok yakındır. Zatürre olmaktan ve ölmekten korkar. Ölüm korkusu Holden'i eve sürükler. Phoebe'yi "ölmeden önce (!)" bir kere daha görmek ister. Anahtarı vardır.

Evlerine bir hırsız gibi gizlice girer. Annesi ve babası dönünceye kadar kardeşi Phoebe ile konuşurlar. Parası kalmadığını söyleyince Phoebe, Noel harçlığını olduğu gibi ağabeyine verir. Gidecek yeri olmayan Holden'in aklına eski öğretmenilerinden Mr. Antolini gelir. Telefonla, evlerinde kalıp kalamayacağını sorar. Öğretmeni memnuniyetle kabul eder. Öğretmeni ve hanımı iyi karşılarlar. Yatması için yatak hazırlarlar. Holden uykuya geçtiği sıra yüzünde bir el hisseder öğretmenini Mr. Antolini, yanağını okşamaktadır. Çok rahatsız olur; kalkıp üzerini giyinir ve bavullarını gidip almak bahanesiyle evi koşarak terkeder.

Sokaklarda çaresiz kalan Holden, çelişkiler içindedir. Gece istasyonda sırada uyur. Pazartesi. Caddelerde yürürken geçen yılki Noel'i hatırlar. Üzülür. Öylesine yorgun ve perişan bir haldedir ki:

*"Her kaldırımın sonunda, yolun öbür yakasına
varamayacakmışım gibi bir duyguya kapılıyordum.
Sanki yere sapanıp gittikçe batacakmışım da kimse*

⁶Henry Anatole Grunwold (ed.), a.g.y., s. 198

bir daha beni göremeyecekmiş gibi. Bunun beni ne kadar ürküttüğünü bilemezsiniz." (s. 213)

Bu durum Holden'in bedeni olmaktan çok ruhi çöküntüsünün yokoluşunun işaretleridir.

O gece, istasyonda bir sıra üzerinde uyur. Sabah bitkin bir vaziyette uyanır. Noel harçlığını geri vermek ve son defa görmek için okuluna gidip de bulamadığı Phoebe'ye, müzede buluşmak için not bırakır. Buluşma saatinde müze önünde sabırsızlıkla kardeşini bekleyen Holden, buluşmaya geçen gelen Phoebe'nin elinde çantasını görür. Phoebe de eşyasını toplamış ağabeyiyle Batı'ya gelecektir. Holden bunun imkânsızlığını anlatır. Düşüncesinden caydırmak için parka götürür; atlıkarıncaya bindirir. Çâresiz, yalnız, bitkin Holden'i Phoebe kandırır; eve dönmeye ikna eder.

"Kalleş bir yağmur başlamıştı. Bardak boşanırcasına. Çocuklarını bekleyen bütün analar, ıslanmaktan kurtulmak için koşup atlıkarıncanın saçağı altına sığındılar, bir ben uzun süre olduğum yerde kaldım. Boynum, pantolonum iyice ıslandı. Avcı şapkam bir bakıma koruyordu beni, ama gene de sudan çıkmış ite döndüm. Hoş, aldırduğım da yoktu ya. Phoebe'nin öyle döndüğünü, dönüp durduğunu görmek öylesine umutlandırmıştı ki beni! Doğrusunu isterseniz, neredeyse bağıracaktım sevincimden. Belki de, o masmavi paltosuyla dönüp durması çok dokunmuştu bana. Keşke siz de orada olabilseydiniz de görseydiniz Phoebe Reis'i"(s. 228)

Geçen yılın Noel yortusunda yaşadığı üç günü anlatan Holden şimdi hastanede tedavi olmaktadır. Çok yakında taburcu olacak ve yeni bir okula başlayacaktır. Bir yıl sonra bunları anlatırken, bütün sözünü ettiklerinin eksikliğini duymaktadır; öyleki, Stradlater, Ackley ve Maurice'i bile özlemektedir.

II. HOLDEN'İN AİLESİ VE ÇEVRESİ

Holden Caulfield, onaltı yaşında bir kolej öğrencisidir. Bir avukatın oğludur. New York'da bir şirketin avukatlığını yapan babasının kazancı yerindedir. Kazancının bir kısmıyla Broadway'daki gösterilere yatırım yapması da iyi bir maddi duruma sahip olduğunu göstermektedir. Ancak, Holden, bu yatırımların hiçbirinde babasının kazanamadığını da ifade eder. Önceden Katolik olan Holden'in babası, annesiyle evlenince Katolikliği bırakmıştır.

Holden'e göre hem annesi, hem babası iyi, şeker gibi insanlar ama çok alıngandırlar. Kendisinden iki yaş küçük kardeşi Allie'nin ölümünden sonra bir daha toparlanamayan, asabi bir insan olup çıkan annesi iyi bir kadındır.

Şimdi Holywood'da senaristlik yapan bir ağabeyi vardır. Ağabeyi D.B., Holywood'a gitmeden önce kendi hâlinde bir yazardır. The Secret Goldfish isimli bir de kitabı vardır. Holden'e göre, Holywood'a gittikten sonra "işisi esnaflığa dökmüştür". Yakınlarda, çok büyük paralar vererek Jaguar marka bir otomobil almıştır.

18 Temmuz 1946 günü kan kanserinden ölen Allie, Holden'in iki yaş küçük kardeşidir. Allie öldüğünde Maine'de oturmaktadırlar. Ölmesine rağmen, Holden'in hayatında Allie'nin farklı bir yeri vardır. Allie'ye ait, üzerinde şiirler yazılı beyzbol eldivenini, yanından asla ayırmaz. Allie'yi şöyle tanıtır:

"Tanısanız severdiniz. İki yaş küçüktü benden, ama kafa bakımından benim gibi ellisini cebinden çıkarırdı. Cin gibi oğlandı, doğrusu. Öğretmenleri ikide bir anneme mektup yazar, Allie gibi bir öğrencileri olduğu için ne kadar sevindiklerini bildirirlerdi. Lâf olsun diye yazmazlardı bu mektupları ha! Gerçekten öyle düşünürlerdi. Ama ailenin sadece en akıllı çocuğu değildi Allie. Hemen her bakımdan, aramızda en temiz yürekli insan oydu. kimseye öfkelenmediğini görmedim ben. Kızıl saçlılar

çabuk parlar derler, ama Allie hiç parlamazdı, saçları da kıpkızıldı. Nasıl bir oğlan olduğunu daha iyi anlayasınız diye bir örnek vereyim size. Daha on yaşında bile yoktum golf oynamaya başladığım zaman. Bugün gibi aklımda, bir keresinde, oniki yaşıma bastığım yılın yazında, topu dikmek için eğilmiştim, birden içime doğdu, başımı çevirsem Allie'yi görürmüşüm gibi geldi bana. Çevirdim de; yanılmamışım, çitin ötesinde -oyun alanı bir çitle çevriliydi.- bisikletine binmiş, yüzelli metre kadar öteden nasıl vuracağımı gözetliyordu. Böyle bir oğlandı işte bizim Allie. Eh, çocukluğu da elden bırakmazdı doğrusu. Sofrada, aklıma gelen şeylere öylesine katıla katıla gülerdi ki, iskemlesinden yuvarlanacak sanırdık. Ben onüç yaşımdaydım, ruhdeşene götürdüler beni, garajın camlarını kırdım diye. İçerlemedim. Gerçekten içerlemedim anlara. Garajda yattım öldüğü gece, yumruklaya yumruklaya garajın bütün camlarını kırdım. O yaz, bir karavanımız vardı, arabaya bağlar, dilediğimiz yere giderdik, onun da camlarını parçalamak istedim, elim kırılmıştı, beceremedim. Doğru, yapılır şey değildi, ama ne yaptığımı bilmiyordum, hem siz Allie'yi tanımadınız. Ara sıra yağmurlu havalarda falan, elim gene sancır... Nasıl olsa, cerrah, kemancı falan olacak değilim.." (s. 48)

Yatakhanelen oda arkadaşı Stradlater, kendi yerine ingilizce kompozisyon yazmasını isteyince, oturup kardeşinin beyzbol eldivenini kaleme alır.

Allie gibi küçük kızkardeşi Phoebe'nin de, Holden'in hayatında farklı bir yeri vardır. Kendisinden çok küçük olmasına rağmen Phoebe'ye çok değer verir; onu dert arkadaşı olarak görür. Kardeşini bize doğrudan tanıtır:

"Phobe Reis'i tanımanızı isterdim. bu kadar uyanık, bu kadar şirin bir küçük kız görmemişsinizdir ömrünüzde. Gerçekten uyanıktır.

Okula başlayalı On'dan aşağı düşmedi notları. Doğrusunu isterseniz, ailenin tek mankafası benim. Kardeşim D.B. yazar, öteki kardeşim Allie'nin -onu da anlatmıştım size, hani öldü, demiştim- pırıl pırıl bir zekâsı vardı. Besbelli, benden başka mankafa yok bu ailede. Ama, hepsi bir yana, Phoebe'yi görmenizi isterdim. Kıp kıp saçları Allie'nin saçlarını andırır biraz, kısacık kestirir yazları, kulağının arkasına atar. Ufacık, cana yakın kulakları var. Ama kışın alabildiğine uzatır saçlarını. Ara sıra örer saçlarını anam, ama her zaman değil. Çok yakışır oysa. Oldukça, sıska, benim gibi, ama sıskanın güzeli. Tekerlekli kaydırağa göre bir gövde. Bir keresinde pencereden gözetlemiştim onu, parka gitmek için Beşinci Caddeyi geçiyordu, tam tekerlekli kaydırağa göre gövdesi var bu kızın, demiştim kendi kendime. Tanısanız severdiniz onu. Neden dersiniz, birkere ne anlatsanız konuyu hemen kavrar. İstedığınız yere de götürebilirsiniz. Sinemeye götürseniz de gösterilen film zırva bir film olsa, filmin zırva olduğunu hemen anlar. Güzel bir filmin de güzel bir film olduğunu bilir. (...) Bir kusuru var, ara sıra coşuverir. Yaşına göre aşırı duygulu. Çeşitli uğraşları arasında, durmadan kitap yazar. Sonunu getirmez ama. Her kitabında da, ele aldığı başkışı, Hazel Weatherfield adında bir küçük kızdır. Ne var ki, Hazel'i "Hazle" diye yazar bizim Phoebe Reis. (...) Küçük bir bebekken bile uyanıktı. O zamanlar, Allie ile ben parka giderken onu da alırdık yanımıza, özellikle pazarları. Allie'nin küçük yelkenlisi vardı. Pazarları parkın havuzunda yüzdürürdü onu, Phoebe'yi de birlikte götürürdük. Beyaz eldivenlerini giyer, tam bir hanım gibi aramızda yürürdü. (...) Ara sıra yanımızda olduğunu unutturduk, ne de olsa küçük bir kızdı, ama hemen hatırlatırdı kendini. İkide bir sözümüzü keserdi. (...) Anlayacağınız, Phoebe'ye telefon etmeyi her zaman canı çekerdi insanın. " (s. 79-80-81)

Holden'in ailesi, New York'ta, Central Park'a yakın bir yerde bir apartman dairesinde oturmaktadır. Holden, kaçma, uzaklaşma hayallerine rağmen, evine düşkün bir delikanlıdır.⁷ Bunu, Penn istasyonundan otele gitmek üzere taksiye bindiğinde şoföre, dalgınlıkla evlerinin adresini vermesinden anlarız.

New York sokaklarında yapayalnız ve çâresiz kaldığında Phoebe'yi, annesini, Allie'yi ve D.B.'yi düşünmekle, aslında evini düşünmektedir. Central Park'ta, üşümüş, çaresiz ve yalnız, ölüm korkusuyla titrerken eve dönmeye karar verir. Bahanesi, son defa kardeşi Phoebe'yi görmektir. Evlerine bir hırsız gibi sessizce girer. Evin holü zifiri karanlıktır. Gizlice girdiği için lamba da yakamaz. Çevreyi göremez ama, girdiği yerin evleri olduğunu bilmektedir. Çünkü, hollerinin kendine göre bir kokusu vardır. Bu kokuyu, Holden tarif edemez; ama bu kokuyu sevdiği bellidir. Çünkü bu koku, yuvanın, saadetin kokusudur. Yine de soğuk, ıssız sokaklara, istasyonlara dönmek mecburiyetindedir.

Daha önce pek çok okuldan kovulmuş bulunan Holden Caulfield, şimdi Pencey Koleji'nde okumaktadır. Holden'in okullarla uyumsuzluğunun farklı sebepleri vardır. Meselâ, Elkton Hills kolejinden ayrılışının sebeplerini şöyle anlatır:

"Elkton Hills'ten ayrılmamın çeşitli nedenlerinden biri, belki de en ağır basanı, çevremde bir sürü kendinibeğenmiş fiyakacının bulunmasıydı. kurumlarından geçilmezdi. Hele müdürümüz Mr. Hass, hayatımda rastladığım fiyakacıların en berbatıydı. Thurmer Reis'ten de beterdi. Örneğin cumartesileri Hass Reis gelir, okula uğrayan öğrenci velilerine bir merhaba derdi. Herkese güler yüz gösterir, herkesin gönlünü alırdı. Ama çocuklardan birinin ailesi şöyle kendi halinde, biraz gülünç insanlar oldu mu, hemen değiştirdi tutumunu. Oda arkadaşımın ailesine karşı nasıl davrandığını

⁷Contemporary Litarary Critism, Vol. 12, s. 497

görmeliydiniz. Demek istediğim bir öğrencinin annesi şişman ya da kılıksızsa, babası da çok geniş omuzlu ceket, siyahlı beyazlı bayağı kunduralar giyiyorsa, Hassa Reis, dudaklarında budalaca bir gülümsemeyle yaklaşır, ellerini sıkarak yetinir, sonra da gidip başka velilere yarım saat dil dökerdi. Böyle dümenlere hiç gelemem. Sapıtacak gibi olurum. öyle bir bezginlik çöker ki üstüme aklımı oynatırım. O rezil Elkton Hilss'ten tiksiniyorum. " (s. 22)

Pencey Koleji, Pennsylvania'da Agerstown yakınlarında 1888 yılından beri hizmet veren tanınmış bir okuldur. Okulda eğitime ve disipline çok önem verilir. Holden, bu kurallara gelebilecek bir delikanlı değildir. O, "ara sıra, hiç olmazsa birkaç kızı dikizleyebileceğim yerlerde bulunmaktan hoşlanırım. Kollarını kaşısınlar, sümkürsünlür karşımda, ya da buladalaca sırtıp dursunlar, bayılır. " (s. 11)

Beş dersin dördünden kalan Holden, nasihatlere, ikazlara aldırılmaz. Okulun disiplini onu sıkılmaktadır. Sonunda, okuldan kovulur. Holden'in de kabul ettiği gibi, öğretim kurumları arasında seçkin bir yere sahip olan Pencey Koleji, insanın gözünün yaşına bakmadan, kurallara uymayan, çalışmayan öğrencileri kapı dışarı edebilir.

Ciddi bir okul olmasına rağmen, cumartesi günleri verilen yemekleri, velilere gösterilen alâkayı sahtelik olarak yorumlar. Cumartesi günleri verilen yemekler, sadece ertesi gün çocuklarını görmek için gelen velilerin gözlerini boyamak içindir. Okuldaki eğitim biçimi de Holden'i rahatsız etmektedir. Holden, bu okuldan tembel, yahut aptal olduğu için değil, eğitim ve disipline gösterdiği tepki yüzünden kovulmuştur. İngilizce dışında diğer derslerden başarı göstermeyerek.

Pencey Koleji, zengin çocuklarının okuduğu bir kurum olmasına rağmen şaşkıncı derecede hırsızlıklar yapılmaktadır.

Holden, Pencey'in yeni yatakhaneler bölümünde, Ossenburger Bağışı denilen kanatta kalmaktadır. Bu kanat,

ortancalarla büyüklere ayrılmıştır. Holden, ortanca olmasına rağmen büyüklerle kalmaktadır. Yatakhanelerde sıkı kurallar uygulanmaktadır. Holden, bunlardan hiçbirine uymaz; sigara içme yasasına aldırmmamak gibi.

Yatakhane de oda arkadaşı, Stradlater isimli yakışıklı bir züppedir. Hemen hemen aynı boyda olmalarına rağmen Stradlater, Holden'den aşağı yukarı iki kat ağırdır. Yakışıklı bir gençtir. Stradlater de, kendisini yakışıklı bulduğu için, hep, belinden yukarısı çıplak dolaşır ve Batı yarım küresinin en yakışıklı delikanlısı olduğunu sanır. Kendine delice tutkun olduğundan, görünüşüne de düşkündür. Hep sinekkaydı tıraş olur. Gününün büyük bir kısmı ayna karşısında geçen Stradlater, kendine çekidüzen verdikten sonra iki dirhem bir çekirdek olur, ama, Holden ve onu yakından tanıyanlara göre gizli pislerdendir. Görünüşte iki dirhem bir çekirdektir ama, Holden'in anlattıklarına göre tıraş makinesi paslı, yosunlu, kıllı ve kirlidir.

Bir türlü kabına sığamayan Stradlater, her şeyi büyüten; pireyi deve yapan bir tiptir. İnsanlara karşı gerçekten iyi davranır. Kimsenin girdisine çıktısına karışmaz. Holden'i en çok rahatsız eden tarafı kulak fukarası olmasıdır; her defasında da usta ıslıkçıların bile kolaylıkla sökemecekleri Song of India ya da Slaughter on Tenth Avenue gibisinden havalar seçer. Holden'e göre, "*şarkıları piç etmekte üstüne yoktur.*" (s. 36) Kendine tutkun olduğun için, herkesin de kendisine tutkun olduğunu; kendisine yardımda bulunmak için can attığını sanmaktadır. Yasaklara uyulmadı mı ödü kopar.

Stradlater, yakışıklı olduğu gibi güçlüdür de. "Öküz gibi güçlü" bulduğu Stradlater karşısında, Jane'i kıskandığı için kendisini çelimsizin biri olarak kabul eden Holden kavga ederler. Holden, dayak yer ve o gece, okulu terkeder.

Holden'in, Stradlater ile kavgasına sebep olan Jane, iki yıl önceki komşusudur. Jane'lerin bir doberman köpeği vardır. Hayvan ikide bir Holden'lerin bahçesine atlar; çimenlere pisler. Holden'in annesi bu duruma öfkelenir ve Jane'in annesine haber gönderir. Bunun üzerine bir kıyamet kopar. Holden'in annesi,

küçük bir olayı diline dolayıp dünyalarını altına üstüne getiren bir kadındır. İki gün sonra Club'de, yüzme havuzunun kenarında Jane'e rastlayan Holden, "merhaba" der. Bitişik evde oturmalarına rağmen, o güne kadar konuşmamışlardır. Jane, Holden'in merhabasını soğuk karşılar; hiç yüz vermez. Holden, uzun uzun dil döktükten sonra arkadaş olurlar. O gün öğleden sonra birlikte golf oynarlar.

Jane'in anasıyla babası ayrılmıştır. Boşandıktan sonra, anası bir tiyatro yazarı ile evlenmiştir. Holden, hiç hoşlanmadığı adamı şöyle tanıtır:

"Bacakları kıllı, sıska bir herif. Gözümün önünde. Ayağında hep şort. Jane söylerdi, herif tiyatro yazarı mıymış, neymiş; ama ben onu, elinde hep içki kadehi, radyo başında hırsız-polis programlarını dinlerken gördüm. Bir de, anadan doğma soyunur, evin çevresinde koşardı. Jane de orada ha!" (s. 41)

Jane, Holden'e göre güzel değildir ama tuhaf, çok cazip bir kızdır. En çok konuşma biçimi Holden'in ilgisini çeker.

"Bir konuştu mu, dudakları, dili, bütün ağzı binbir yöne kayar, sağa sola oynar dururdu. Biterdim. Ağzının büsbütün kapandığını da hiç görmedim ha; birazcık aralık dururdu hep, özellikle golf oynarken, ya da kitap okurken. Sürekli okurdu, hem de iyi kitaplar seçerdi. Şiir kitaplarına pek düşküdü. Ailem dışında, Allie'nin beyzbol eldivenini, eldivenin üzerindeki şiirleri gösterdiğim tek insan odur. Allie'yi ne tanırды, ne de görmüşlüğü vardı, maine'de geçirdikleri ilk yazdı o yaz -bir önceki yaz Cape Cod'da kalmışlardı-, ama Allie'yi çok anlatmıştım ona. Bu gibi şeylerle ilgilenirdi." (s. 88)

Jane'i, Holden'in annesi pek sevmez. Jane ile annesinin kendisine merhaba dememelerini bir çeşit horlama sayar. Holden ve Jane, birkaç defa yakınlaşmışlar ama sevişmemişlerdir. İtiraf

etmese de Holden, Jane'e tutkundur. İlişkileri, birlikte sık sık dama oynamak şeklinde devam etmiştir.

Holden, Jane yüzünden oda arkadaşı Stradlater ile kavga eder. O akşam, Stradlater'in Jane ile çıkacağını öğrenince adeta kıskançlık hummaları geçirir. Oda arkadaşının nasıl yüzüstü bir zampara olduğunu bilmektedir. Jane'i, Stradlater ile park hâlindeki bir arabada düşünmek, onu adeta çılgına döndürür. Kıskançlık hummaları Holden'in peşini bırakmaz. Aslında Jane'in, Stradlater'in fazla ileri gitmesine müsaade etmeyeceğini bilmektedir ama yine de kıskanmaktadır.

Ackley, Holden'in yatakhane bitişik odada kalan arkadaşıdır. İlginç bir çocuktur. Günde pek çok defa odasına gelir, soruları ve konuşmalarıyla Holden'i sıkır. Diğer öğrencilerle sağlıklı ilişkiler kuramayan "tuhaf" bir çocuktur. Dört yıldır Pencey'de kalmaktadır; "büyükler"den olmasına rağmen, herkes sadece "Ackley" diye çağırır onu. Oda arkadaşı Herb Gale'in bile ona "Bob" ya da "Ack" dediği duyulmamıştır. Çok uzun, yuvarlak omuzlu bir çocuktur. Bütün yüzü sivilceler içindedir. Holden, bir kere bile fırçaladığını görmediği dişlerini aptesane taşına benzetir. İğrenç, leş gibi bir ağzı vardır. Yemekhanede, patatesleri, bezelyeleri ağzına tıktırması mide bulandırıcıdır. Holden onu ne zaman görse tırnaklarını temizlemektedir. Leş gibi dişleri, kirden kabuk bağlamış kulaklarına rağmen, sabah akşam tırnaklarını temizlemesini gülünç bulur. Holden'e göre, böyle yapmakla kendine titiz süsü vermek istemektedir. Galiba burnunda et olduğu olduğu için uyurken rahat soluk alamaz.

*"Sanki bütün belâlar bu oğlanın başındaydı zaten.
Burnunde et, sivilceler, çürük dişler, kirli tırnaklar.
Bu sersem orospu çocuğu gerçekten acınacak
durumdaydı." (s. 49)*

Holden, kanının hiç ısınmadığı Ackley hakkında iyi düşüncelere sahip değildir. Onu ne zaman görse, içinden damarına basmak gelir. Terbiyesiz biri olan Ackley'e istediğini yaptırmamanın tek yolu bağırıp çağırmaktır. Bir diğer kötü huyu, "bohçacı kadınlar" gibi lâf taşımaktır. İnsanlarla kolay iletişim

kuramayan, kimsenin itibar etmediği Ackley, kızlarla ilişki kurduğuna dair yalanlar da söyler:

"Bilmem hangi kızla sözüm ona bir yatma denemesine girişmişmiş, anlatıp durdu. En azından kırk kez dinlemiştim bu martavali. Her anlatışında bambaşka bir kılığa sokardı hikâyeyi. Bir keresinde amcaoğlunun Buick arabasında kızı becerdiğini söyler, hemen arsasından Buick'i unuttur, köprü altından söz açardı. Yutturma işte. Ömründe tek bir kadına yaklaşmamıştı, bana sorarsanız." (s. 47)

III. ROMANIN ÇÖZÜMLENMESİ

Gönülçelen'de vaka, kahraman tarafından aktarılır. Tedavi için hastanede bulunan Holden Caulfield, hastalığının sebebi olan olayları; yani bir yıl önceki Noel Yortusu'nda yaşadığı üç günü kendi ağzından, konuşma, sohbet biçiminde dikkatlere sunar. Olaylar, Cumartesi günü ikindi vakti başlar; Pazartesi öğlenden sonraya kadar sürer. Zaman zaman geriye dönüşlerle, olayları açıklayıcı diğer olay ve kişiler de dikkatlere sunulur. Mekân Pennsylvania'da, Agerstown yakınlarındaki Pencey Koleji'nde başlar, New York'da devam eder.

Pencey Koleji'nden önce birçok okuldan kovulmuş bulunan Holden Caulfield, onaltı yaşındaki bu delikanlı, marazi bir tip midir sorusunu öncelikle sorabiliriz. Okullarıyla bu uyumsuzluğun temelinde hangi sebepler yatmaktadır? İyi kazanan bir avukatın oğlu olan Holden, problemsiz, iyi bir aileden gelmektedir. Hayatında tek üzücü olay, kendisinden iki yaş küçük kardeşi Allie'nin kan kanserinden ölümüdür. Holden, Allie'nin ölümünü unutamamış, hâlâ aynı sevgisi devam etmektedir. Hollywood'da senaristlik yapan ağabeyi D.B., son model Jaguar araba alacak kadar iyi kazanmaktadır. Küçük kızkardeşi Phoebe, başarılı ve mutlu okul hayatına devam etmektedir. Yakında bir müsamerede sahneye çıkacaktır. Diğer taraftan zengin çocuklarının okuduğu Pencey gibi bir kolejde okumaktadır. O hâlde, Holden'i rahatsız eden; uyumsuz ve tepkili kılan nedir?

Esasında yazarın amacı, sorunlu bir gencin uyumsuzluğunu, ortaya çıkan problemleri kaleme almak değildir. Onun asıl amacı, Amerikan gençliğinin yaşadığı problemleri, umutsuzlukları, büyüklerin sun'i dünyasıyla gösterdikleri uyumsuzlukları ve yalanın, riyanın, sahteliğin giremediği bir cennet hayâlini Holden modeliyle tartışmaya açmaktır.

Romanın basit bir vakası vardır. Holden Caulfield, bütün ikaz ve telkinlere rağmen derslerinde başarı gösteremez; beş dersin dördünden başarısız olur. Bunun üzerine okul idaresi Holden'i okuldan kovular. Okulun tatile gireceği gün olan

Çarşambaya kadar beklemesi gerekmektedir. Oysa Holden, yatakhane arkadaşı Stradlater ile yaptığı bir kavga sonucu, Cumartesi gecesi okuldan kaçır. Kaçıştan sonra New York'a giden Holden, pazartesi öğlene kadar serseri, yalnız ve sıkıntılı günler yaşır. Pazartesi öğlenden sonra, kızkardeşi Phoebe'nin ısrarları üzerine, Batı'ya kaçmaktan vazgeçerek, evine döner.

Görüleceği gibi, olaylar karmaşık olmadığı gibi, zengin bir kadroya sahip de değildir. Ancak vakanın takdim biçimi ve Holden karakteri, zengin çağrışımlar romanı anlamlı kılmaktadır. Özellikle, Holden'in konuşma biçimindeki samimiyet, açıklık okuyucunun sempatisini kazanmaktadır.

Daha önce de ifade ettiğimiz gibi, Amerikan gençliği, Holden karakteri ile kendini özdeşleştirmekte, çelişkilerini, yozlaşmış bir topluma, bayağılığa, ahmaklığa, çirkinliğe karşı duyulan nefreti, kendilerinden biri gibi konuşan bu delikanlıda bulmaktadır.

Olaylar geliştikçe görülecektir ki, Holden hiç te uyumsuz biri değildir. Aksine, yumuşak yürekli, utangaç, çekingen bir delikanlıdır. Gereğince sevilmediğinden yakınır, ama yakınırken de yavanlaşmaz, kendine acımaya kalkışmaz. Başını derde sokmaktan hoşlanmadığı halde kafa tutar, ömrü boyunca küçük kızkardeşiyle oynayacak yaşta kalmayı istediği halde büyüklere özenir. Kafasında cennet olarak canlandırdığı yer de, Batı'da bir sağır dilsiz kızla barınacağı vebir daha ayrılmayacağı bir kulübedir. Ama, küçük kızkardeşi Phoebe'yi görmeden gidemez, görünce de azarlanmak pahasına da olsa eve dönmeye, "kimsesiz bir çocuk" olmanın tadını çıkarmaya karar verir. Dört yanı kapalı, boğucu diye bildiği bu dünya, belki de dıştan gelecek tehlikelere karşı bir barınaktır.

(...) Gözüpek, atılgan, ama gene de çaresiz bir gençlik bu. Eski roman kahramanları gibi serüvenden serüvene koşmayı değil, baba ocağını, baba evinin kokusunu kaçmayı değil, dönmeyi özleyen bir gençlik.
" (s. 7)

Holden, Mc Burney okulunun kılıç takımıyla karşılaşmak üzere sabahleyin New York'a gitmiştir. Kendisi de, okulun kılıç takımının kaptanıdır. Ancak bir aksilik olmuş, yanlış metroya binmiştir. Haritadan gözünü ayıramadığı için de metroda kılıç takımını kaybetmiştir. Daha da kötüsü, okuldan kovulduğunu öğrenmiştir.

Aralık soğuğuna rağmen, futbol sahasında neşe içinde yapılan maçı, alandan yükselen uğultuyu Saxson Hill tepesinden bir süre gözler. Vakit öğleden sonra saat üç sularındır. Kendisinden başka bütün okul oradadır. Zaten, alandan yükselen uğultuyu "böğürtü" ve "vahşi, sürekli bir uluma"ya benzeten Holden'in maça hevesli olmadığı da anlaşılır. Bu benzetmeler okuldan kovulduğu için değildir; öyle olsaydı farklı benzetecekti. Futbol maçına gitmeyişinin bir diğer sebebi: tarih hocası Mr. Spencer'le vedalaşmaya gidecek olmasıdır. Zaten, Mr. Spencer de, bir pusula göndererek, görüşmek için Holden'i evine çağırmıştır.

Güneşsiz bir Aralık gününde hava dondurucu derecede soğuktur. Zehir gibi bir ayaz vardır. Bir hafta önce, deve tüyü paltosunu odasından çaldıkları için, cebine sokuşturduğu eldivenleri de gitmiştir. Holden'in ifadesine göre, Pencey Koleji'nde tahminlerin aksine, her yerden fazla hırsızlık yapılmaktadır.

"Öğrencilerin çoğu kodaman çocuklarıydı ama, gene de okul araklayıcılarla dolup taşardı. Bir okul ne kadar pahalıysa, araklayıcı sayısı da o kadar çok olur. -matrak geçmiyorum." (s. 12)

Tarih öğretmeni Mr. Spencer'i görmek üzere evine gider. Anlamsız nezaket kurallarından hoşlanmayan Holden, kapı açık olmasına rağmen vurur ve içeri girer. Oysa Holden, samimi, içten ve içinden geldiği gibi hareket etmekten hoşlanır. Mr. Spencer'in yanında anlamsız bulduğu nezaket kurallarına elinden geldiğince uymaya çalışacaktır.

Okuldan kovulurken, Müdür Mr. Thurmer odasına çağırılmış, Holden'le iki saat konuşmuş; hayatın bir oyun olduğunu,

kurallarını göre oynamak gerektiğini anlatmaya çalışmıştır. Şimdi ise Mr. Spencer aynı şeyleri söylemektedir. Holden de hayatın oyun bir oyun olduğunu bilmektedir. Ancak, onlardan farklı düşünmektedir.

"Oyunmuş ha? Ne oyun ama! Kozları elinde tutanlardan yana oldunuz mu, evet, doğru, hayat bir oyundur. Fakat öte yandaysanız, koz çıkmayan yanda, ne bekleyebilirsiniz bu oyundan? Hiç. Oyun diye bir şey kalmaz ki ortada." (s. 17)

Bu oyunun kurallarına büyüklerinin istediği gibi uymayan Holden, okuldan kovulduğu için "küplere binecek" ailesi tarafından hiç iyi karşılanmayacaktır.

Otelde, fahişe kadınla, garsonla ve trendeki kadınla yaşından daha büyükmüş gibi konuşan; kendisini yaşından büyük göstermeye çalışan Holden, esasında yaşından daha gençmiş gibi davranmaktan hoşlanır. Kızkardeşi Phoebe'ye alâkasının sebeplerinden birisi de bu çocuksu tarafı olmalıdır. Olduğundan daha gençmiş gibi davranan Holden küfretmekten ve argodan da hoşlanır.

"Gerçekten matrak bir durum, çünkü sırtık gibi bir boyum var, saçlarımda da beyaz teller. Sahi var. Başımın bir yanı -sağ yanı- hemen hemen bembeyaz. Çocukluğumdan beri böyle. Gene de, kimi zaman, oniki yaşındakiler gibi davranırım. Herkes böyle söylüyor, hele babam. Büsbütün yanlış değil bu, ama büsbütün doğru da değil." (s. 18)

Büyüklerin, şu yaşa göre davran demeleri zoruna gitmektedir. İnsanlar, davranışın arkasındaki duygu hâlini anlamakta zorlanınca, kuralları harekete geçirmektedirler. Ancak Holden gibiler, boşvermektedir. İşin asıl garibi, kuralları belirleyenlerin istediği gibi oyun oynanınca da farkına varmazlar. Sınıfının da istediği, özellikle "saygıdeğer" kelimesinden nefret etmektedir. Ağzının bozuk oluşunu da bu duygusuna bağlayabiliriz. Holden'i sinirlendiren en önemli husus, büyüklerin

nasihatlerde ısrarıdır. Bir şey söylenilmiştir; karşı taraf da bunu anlamıştır. Bunda ısrar etmek, Holden'de aksi tepkiye sebep olmaktadır.

Holden, Mr. Spencer konuşurken olduğu gibi, kural koyuculardan birisi konuştuğu zaman, konuyla alâkası olmayan şeyler düşünür. Böylece sıkılmaktan kurtulurken, bunu bir oyun olarak görmekte, zevk almaktadır. Mr. Spencer habire konuşurken, o Central Park'ın havuzunu düşünmektedir.

"Diyordum ki kendi kendime, eve döndüğümde havuzu donmuş bulur muyum acaba? Donmuşsa ördekler nereye gitmiştir? Öyle ya, havuz buz tutunca nereye gider ördekler? Yoksa kamyonlu bir adam gelir de, ördekleri hayvanlar bahçesine falan mı götürür? Yoksa kendiliklerinden uçup giderler mi?" (s. 21)

Holden, Central Park'taki ördekleri düşünürken, Mr. Spencer, ileriye düşünüp düşünmediğini sormaktadır. İfade ettiği gibi ileriye fazla düşündüğü yoktur Holden'in. Başkalarının kendi adına geleceğini düşünmesinden de rahatsız olmaktadır. Yaşlı öğretmen Mr. Spencer, hastalığına rağmen içten gelerek yaptığı nasihatlerin Holden'i ne kadar sıktığının farkında değildir.

Gerçek, Mr. Ossenburger'dir. Tırnak kesenlerden, sivilcelerini kurcalayanlardan geçilmeyen Pencey Koleji'nin yatakhanelerinden bir kısmını yaptıran ve o kısma adını verdiren Ossenburger, Pencey'in eski öğrencilerindendir. Okuldan ayrıldıktan sonra bir hayli para kazanmıştır. Görünüşü, Holden'e hiç te güzel şeyler telkin etmektedir. Onu, insanı çuvala tıkip nehre fırlatabilecek cinsten bir adam olarak görür. Her tuttuğunu koparan "eşsiz" bir adam olduğunu anlatmaya çalışan Ossenburger, *"Ertesi sabah, okulun kilisesinde, şöyle en aşağısından on saatlik bir söylev çekmişti bize. Cana yakın bir insan olduğunu göstermek için önce birkaç düzine fıkra sıralamıştı. İş sanki. Sonra da, başı darda kalınca hemen dize gelip Tanrı'ya yalvarmaktan hiçbir zaman utanmadığını anlatmıştı; bizden de, nerede olursak olalım, Tanrı'ya yalvarmaktan çekinmememizi, onunla ikide bir gevezelik*

etmemizi, İsa'yı da arkadaş saymamızı istiyordu. Kendisi her zaman çene çalarmış İsa ile. Adamın hali geldi gözümün önüne; arabasına yan gelip kurulmuş, İsa'dan bol bol ölü istiyor." (s. 25-26)

Holden, müzik, edebiyat ve sinema üzerine yaptığı eleştirilerde de dikkatimizi çektiği gibi okuyan bir gençtir. Kendisi, "edebiyattan falan anlamam ama çok okurum" diye bu duruma dikkat çeker. Ona göre, "*İyi kitap, içinde güldürücü bölümler olan kitaptır bence. The Return of the Native gibisinden bir alay klâsik okudum. Sevmesine severim. Savaş üzerine, hırsız-polis düzmeceleri üzerine de az okumadım ama, hiçbiri sarmadı. Kitap dediğin öyle olmalı ki, okuyup kapadıktan sonra keşke şunu yazan arkadaşım olsaydı da canım çektikçe telefona sarılıp çene çalabilseydim onunla, dedirtmeli. (...)* Şimdi bir de, Somerset Maugham'ın *Of Human Bondage*'ini alın. Geçen yaz okudum. İyi, güzel kitap, ama Somerset Maugham'a telefon etmek aklımın ucundan geçmez. Bilmem, böyle işte. Somerset Maugham aramaktan hoşlanacağım biri değil. Thomas Hardy Reis'e telefon edeceksin deseler, daha çok sevinirim. Eustacia Vye unutulur mu hiç" (s. 27)

Holden, bu dikkatleriyle, okuyucu bakımından, edebî esere, sanat eserine yeni bakış açısı getirmiştir. Eserden, yazarına kurulan bir iletişimdir bu. Eseri esas alan anlayışlara rağmen, bu bakışı çocuksu bulmak, yaratma sürecinin bir kanadını inkâr olur. Bu anlamda, Holden'in yaklaşımı hiç te alelâde, hiç te çocuksu değildir.

Holden, çocuksu, saf tarafını hiç bir durumda kaybetmez. Bütün menfiliklere rağmen, yatakhaneye gelir; kitap okumaya başlar. Hatta, kendisini kitap okurken rahatsız ettiği için Ackley'i azarlar. Kovulduğu okulda, akşam yemeğinden çıkarken arkadaşları gibi o da mutludur. Çünkü, kar yağmıştır. "*Gene de yemekhaneden çıkış hoş oldu. Üç parmak kar birikmişti yerde, durmadan da yağıyordu, lapa lapa. Pek keyiiflendik, keyiflenince de azdık, başladık birbirimizi kartopuna tutmaya, okulun altını üstüne getirmeye. Çocuksu bir coşkunkluktan bu, ama doğrusu ya, herkes eğleniyordu." (s. 45)* demekten kendini alamaz.

Holden'in temiz, pırl pırl bir kalbi vardır. Ayrıca, değil insanlara, cansız varlıklara zarar verebilecek bir tabiatta bile değildir. Dışardan getirdiği bir kartopunu, pencereden atmak ister.

"Yolun öte yanında duran bir arabaya sallayayım dedim, caydım sonra. O kadar güzel, o kadar beyaz bir arabaydı ki. Sonra bir dulumbaya atayım dedim, ama o da öylesine güzel, öylesine bembeyazdı ki. Sonunda, hiçbir yere atmadım topu. Pencereyi örttüm, kartopunu sıkıştırma sıkıştırma gezindim odada. Brossard, Ackley ve ben, otobüse bindizim zaman, top gene elimdeydi. Otobüsün biletçisi kapıyı açtı, topu dışarı attırdı bana. Kimsenin üzerine fırlatmayı aklımdan geçirmediğimi söyledim, inanmadı. İnsanlar tuhaf işte, ne söyleseniz inanmıyorlar." (s. 46)

Biletçiye söylediklerinde samimidir. Ancak kendisine inanmaz Biletçi, daha da fenası, insanlar. Kişiyi toplumdaki soyutlayan önemli etkenlerden birisi de iletişimsizlik, yani, insanların sizi, yahut Holden'i anlayamaması, anlamak istememesi, anlamamakta direnmesidir. Bu durumda, farklı çıkışlara başvuracaktır kişi.

Holden'i serseri olarak değerlendirmek yanlış olur. O her fırsatta ailesiyle olan duygusal bağını kuvvetlendirerek devam ettirir. Şuuraltında daima ailesine olan bağlılığı vardır. D.B.'yi, Phoebe'yi, ölen kardeşi Allie'yi düşünmeden edemez. Yatakhanelerden oda arkadaşı Stradlater, kendisinden İngilizce bir kompozisyon yazmasını isteyince oturup, kardeşinin beyzbol eldivenini anlatır. Allie, oyun alanında, top kendisine gelmediği zamanlar okuyacak bir şeyi olsun diye beyzbol eldivenine yeşil mürekkeple şiirler yazmıştır. Eldiven şimdi Holden'dedir. Kardeşinin eldivenini yanından asla ayrılmaz. Sıkıştığı zaman adeta eldivene sığınır. Ancak, bu eldivenden Jane dışında kimseye söz etmemiş; şiirleri kimseye okumamıştır.

Oda arkadaşı Stradlater ile uğruna kavga ettiği ve daha önce kendisinden bahsettiğimiz Jane Gallagher'e Holden âşıktır. Bunu açık açık söylemese de âşıktır. Cumartesi akşamı Jane'in Stradlater ile çıkacağını öğrenince adeta kıskançlık hummaları geçirir. Kuşkuları roman boyunca devam edecektir. Gece boyunca, Stradlater'in dönüşünü bunalımlar içinde bekler. Jane'e olan alâkasının hastalandıktan sonra da devam ettiğini kendi ifadelerinden anlarız. O günleri hatırlamak, Holden'i üzmektedir.

"Birtakım şeyler vardır, anımsanması koyar insana. Stradlater'in Jane ile buluştuktan sonraki dönüşünü düşünüyorum şimdi. Demek istediğim, koridorda o kırılma adımlarının yaklaştığını duyduğum zaman neyle uğraştığımı kesinlikle bilmiyorum. Belki de pencereden bakıyordum, ama inanın bana, o sıra şunu, şunu yapıyordum diyemeyeceğim. Aklım başımda değildi, ondan olacak. kendimi yemeye başladım mı, önünü alamam bir daha. (...) Stradlater'i tanısaydınız, siz de tasaya düşerdiniz. O hergeleyle bir iki kez kıza gitmiştik, ne mal olduğunu bilirim. Çekinmek, utanmak nedir bilmezdi. Gerçekten bilmezdi." (s. 50)

Stradlater döndükten sonra, arkadaşına ters davranan Holden, yaptığı İngilizce kompozisyon ödevini yırtar. Stradlater'i soru yağmurlarına tutar. Yeterli cevaplar alamayınca işi saldırganlığa vurur.

"New York'a gitmediyseniz nereye gittiniz peki?" dedim az sonra. Sesimin titremesine engel olamıyordum. Sinirlerim de bir gerilmişti ki! Matrak bir şeyler kopmak üzereydi, besbelli." (52) Holden işi kavgaya kadar vardıracaktır; şuurunu kaybetmek üzeredir

"Gerisini pek hatırlayamıyorum. Aklımda kaldığına göre, yerimden kalktım, kenefe falan gidecekmiş gibi yaptım, sonra da yanından geçerken,

diş fırçası boğazına saplanır umuduyla bir tane patlattım. Tutturamadım ama. Yerini bulmadı yumruğum. Şakağına mı ne rastladı, pek iyi bilmiyorum. Biraz sarsıldı gerçi ama dilediğim kadar değil. İyice oturtabilseydim, yıkılırdı herhalde. Enayiliğim sağ yumruğuma güvenmek oldu, oysa sağ elimle iyi yumruk atamam. Nasıl yaralandığımı anlatmıştım size."

(...)

"Her neyse, yumruğu patlattıktan hemen sonra, kendimi yerde buldum. Stradlater göğsümün üstüne oturmuş, yüzü kıpkırmızı kesilmişti. İşte böyle! Dizlerini göğsüme bastırılmış, bütün ağırlığıyla çökmüştü. Bileklerime yapıştırdığı için bir tane patlatamıyordum suratına. Elimden gelse öldürürdüm onu.

"-Noluyorsun?" dedi. O budala yüzü gittikçe kızarıyordu.

"-İğrenç dizlerini çek göğsümden" dedim. Bağırmaya başlamıştım. "Haydi, hergele bozuntusu, kalk üstümden!"

"Yerinden kıılmıdamadı. Bileklerimi bırakmıyor, ben de orospu çocuğu diye küfürleri yağıdırıyordum. On saat mı ne sürdü bu. Neler söylediğimi hatırlayamıyorum şimdi. Canının çektiği her kızı becerebileceğini sandığını, dama taşları son sırada tutulmuş, tutulmamış ilgilenmediğini, ilgilenmediği için orospudan fırlama bir jigolo olduğunu söyledim. Jigolo sözünü hiç sevmezdi. Hiçbir jigolo, kendisine jigolo denmesinden hoşlanmaz zaten.

"-Kapa çeneni Holden!" dedi. O budala yüzü kıpkırmızıydı. "Kes artık!"

"-Ulan orospu bozuntusu, adı Jane mi, Jean mı, onu bile bilmiyorsun."

"-Başımı belaya sokma Holden, kapa çeneni!.. Yoksa karışmam," dedi. Gerçekten damarına basmıştım oğlanın. Susmazsan fena marizlerim seni."

"-O jigolo dizlerini kaldır göğsümden!"

"-kaldırırsam susacak mısın?"

Karşılık vermedim bile.

Üsteledi: "-Sana söylüyorum Holden. Kaldırırsam susacak mısın?"

"Evet."

"Kalktı, ben de kalktım. O kokmuş dizleriyle göğsümü ezmişti.

"-Ahmak bir orospu çocuğusun sen, üstelik de pis bir jigolosun," dedim.

"Deliye döndü bu sözü duyunca. O koskacaman budala parmağını yüzüme yaklaştırdı. "-Bana bak Holden, son defa söylüyorum sana. Çeneni kapamazsan..."

"-Neden kapayacak mışım?" dedim. İyiden iyiye bağırmaya başlamıştım. "-Bu jigolo milleti böyledir zaten. Tartışmaya gelemeler. Jigolo bu, tartışmaz ki. Şöyle kafayı çalıştıracak bir konu çıkmasın, hemen..."

"Eh, öyle bir patlattı ki suratıma, kendime geldiğimde anlayabildiğim tek şey, boylu boyunca yere serilmiş olduğumdu. (.....) Ama burnumdan şıpr şıpr kan geliyordu. (....)

"Doğrulamaya yeltenmedim bile. Bir süre döşemeye uzanmış kaldım, orospu çocuğu, jigolo diye bağıra bağıra küfürler yağdırıyordum oğlana. " (s. 54-55)

Ağzım, çenem, hatta pijamam, hırkam bile kana bulanmıştı. Hem korktum, hem de büyülendim. Yüzüm gözüm kan içinde, tam bir kabadayıya benziyordum. İki kere dalaşmıştım bugüne kadar, ikisinde de alt olmuşum. kabadayılık kim, ben kim! Doğrusunu isterseniz, bendeniz barıştan yanayımdır. (s. 56)

Stradlater, yaptığına pişman gibidir; buna rağmen Holden,saldırgan tavrını devam ettirir. Kıskançlık krizinden olacak saçmalamaya başlar. *"-Bana bak. Kalk da yüzünü yıka,"* dedi Stradlater. *"Sana söylüyorum, sağır mısın?"*

"-Git kendin yıka yüzün," dedim ona, saçma bir sözdü bu ama, ne dediğimi kendim de pek bilmiyordum. Kenefe gideceğine Bayan Schmidt'in koynuna girmesini söyledim. kapıcının karısıydı Bayan Schimdt. Altmış beşinde vardı." (s. 55)

Jane'i, olup bitenleri düşünmektedir. Stradlater ile Jane'i Ed Banky'nin arabasında, ıssız bir yerde parketmiş olarak düşünmek, aklını başından almaktadır. O anda ölmeyi, kendisini pencereden dışarı atmaya düşünür. Stradlater'in nasıl bir yüz­süz bir zampara olduğunu herkes bilmektedir. Holden de onun zamparalığına pek çok defa şahit olmuştur. Stradlater'in yattığı iki kızı Holden tanımaktadır. Aklından olmadık düşünceler geçmektedir.

"Dışarı da içerisi kadar sinir bozucuydu. Sokaktan araba gürültüsü bile gelmiyordu artık. Öyle bir yalnızlık, bir bıkkınlık çöktü ki üstümü, kurtulmak için Ackley'i uyandırmayı bile göze aldım. (...) -Bana bak. Manastıra girmek için ne yapmalı?" Manastıra girmek düşüncesi bir bakıma oyalıyordu beni. "Katolik falan mı olmalı?" (s. 60-61)

Dayaktan hemen sonra Ackley'in odasına gidip te, kanasta oynamak için ısrar etmesi; kanın onda farkına varamadığı bir coşku vermesinden; aynı zamanda kanda erkekliğinin kanıtlandığını görmesi şeklinde yorumlanabilir. Oysa hâlâ burnu kanamaktadır. Ackley'in odasında beklediği ilgiyi göremez. Koridora çıkar.

Kimi uykuda, kimi gezmede, kimi de hafta sonunu geçirmek için evindedir. İnsanın yüreğini daraltan bir durgunluk, bir sessizlik vardır koridorda. Leahy ile Hoffman'ın kapısı önünde boş bir Kolynos kutusu durmaktadır; merdivene giderken kürklü terliğiyle bir tekma salları kutuya. Niyeti, Mal Brossard'e şöyle bir uğramaktır. Ama birden fikrini değiştirir. En doğrusu burada "kirişi" kırmaktır. Hemen, o gece. Çarşambayı bekleyecektir de ne olacaktır yani? Bir dakika daha kalmak istemiyordur Pencey'de. Çok yalnızdır, çok üzgündür. Kararı, New York'da şöyle ucuz tarafından bir otel odası tutmak, çarşambaya kadar her şeye boşvermektir. Çarşamba günü iyice kendine gelince, eve dönecektir. Okul müdürü Mr. Thurmer'in kovulduğunu bildiren mektubu nasıl olsa salıdan, bilemedin çarşambadan önce ailesinin eline geçmeyecektir.

Hele bir geçsin ellerine, hele bir yatışsınlar, o zaman dönecektir eve. Mektubu aldıklarında, oralarda bulunmak işine gelmiyordu. İnsan, başına geleni iyice sindirdi mi, kendini alıştırdı mı, saldırganlığı da gider. Hem biraz dinlenmek iyi gelecekti Holden'e. Sinirleri alabildiğine gerilmiştir.

Neyse, "basıp gitmeyi" aklıma koymuştur bir kere. Odasına döner. Stradlater uyanmaz bile. Bir sigara yakar, giyinir. İki Bavullarını yerleştirir. Ancak üç dakikasını alır bu iş. Eşyalarını yerleştirirken bir şey tadını kaçıtır. Birkaç gün önce, annesinin gidip kendi "elçeğiyle" satın aldığı buz patenlerini görür. Yüreği burkular. Annesinin hâli gelir gözünün önüne, Spaulding mağazasına gidişi, bir yığın ipe sapa gelmez soruyla satıcıyı bunaltması. "Kadıncağz" orada didinirken, Holden gene de bir yolunu bulmuş, okuldan kovdurmuştur kendini. Kalbi burkular. Gerçi istediği patenler değildir bunlar -Holden yarış patenleri ısmarlamıştır, o ise hokey patenleri almıştır-, ama gene de yüreği

daralmaktadır. Holden, ne zaman bir armağan alsa yüreği daralan hassas bir delikanlıdır. Yanında yeterli parası vardır. Frederick Woodruff'a seksen dolarlık daktilosunu yirmi dolara satar. Ne Ackley'e, ne Stradlater'e veda eder. Ayrılışı da, gecenin sessizliği ve yalnızlığı içinde yalnızcadır.

"Elimde bavullarım, gitmeye hazır olunca, bir an durdum basamakların başında, o saloz koridora son bir bakış attım. Nasıl derler zırlıyordum işte. Bilmem neden! Kırmızı avcı şapkamı başıma geçirdim, siperini arkaya çevirdim, sonra da, o kerih sesimle, gırtlığımı paralarcasına bağırdım: "Uyuyun bakalım, ulan mankafalar!" Bahse girerim, o kattaki bütün hergeleler uyanmıştır sesime. Sonra da tüydüm. Hıyarın biri bütün basamaklara fıstık kabuğu serpmişti, az daha kafamı patlatıyordum." (s. 61-62-63)

İstasyon ve tren yolculuğu Holden'i rahatlatır; üzerindeki ağırlık kalkar.

"Genellikle tren yolculuğunu severim, hele gece yolculuğu, ışıkları, ışıkların yanında o kapkara camları; kahve, sandviç, dergi satmak için peronda dolaşan adamları. Alışmışımdır, her yolculukta bir jambonlu sandviç alırım, üç, dört de dergi., Gece trenindeysem, dergilerde çıkan o saçma öykülerden birini midem bulanmadan okuyabilirim de." (s. 64)

Trende, okuldan tanıdığı arkadaşı Morroow'un annesi gelip yanına oturur. Kadınla tanışırlar.

"Doğrusunu isterseniz, kadınlara bitiyorum. Yanlış anlamayın sakın; gerçi kadına düşkünümdür ama, öyle kadın budalası da sayılmam. Herkes gibi ben de hoşlanırım, işte o kadar. Hepsi de, o yere batası bavullarını tutup tam yolun ortasına bırakırlar." (s. 65)

diyen Holden, ellisine yaklaşmış kadına kur yapmak ister. Kendisini Rudolf diye tanıttığı kadına, oğlu hakkında yalanlar uydurur.

"Bazen matrak geçmek hoşuma gider doğrusu. Şu Morrow gibi bir hergeleyi düşünün. Bir oğlan ki, tek tasası, tek düşüncesi, ıslak havlusuyla onun bunun kışını kamçılama, hem de yaralamak niyetiyle ha! Böyle bir hergele, yalnız çocukluğunda baş belâsı olmakla kalmaz. Ömrünün sonuna kadar herkesin başına belâ kesilir. Ama, benim matrağım yüzünden Mrs. Morrow bundan böyle oğlunu hep çekingen, başkanlıktan adaylığını çekecek kadar alçakgönüllü bilecek. Olur, olur. Analar böyle şeyleri pek kolay seçemezler." (s. 68)

Sigara ikram ettiği kadını, birlikte içki içmeye davet eder. Kadın şaşırır. Holden'in içki ısmarlayacak yaşlarda olmadığını farketmiştir. Kadın, neden eve erken döndüğünü sorunca da olmadık bir yalan uydurur ve beyninden ameliyat olacağını söyler.

"Üstünde durmaya değmez. Yüzeyde bir ur. Çok da ufak. İki dakikada alıverirler." (s. 69)

deyip kestirip atar. Daha çok yalan söylememek için cebinden tren tarifesini çıkarıp okumaya başlar.

"Bir kere başlamaya göreyim, saatlerce sürdürebilirim bir yalanı. Doğru söylüyorum, saatlerce." (s. 69)

Son yalanı ise yaz tatiliyle ilgilidir:

"...Sağolun, dedim, arkasından da, yaz aylarında ninemle Güney Amerika'ya gideceğimizi söyledim. Bu artık yalanın kuyruklusuydu, çünkü ninem evinden dışarı adım atmaz, kırk yılda bir ancak sinemaya minemaya gider." (s. 70)

Penn istasyonuna inince kendisini yalnız hisseder. Ne yapacağını bilemeden çâresiz, bir dost sesi duyabilmek için telefon kulübesine girer. Canı birine telefon etmek istemektedir. Kulübeye girince, kime telefon edeceğini kestiremez. Kardeşi D.B., Hollywood'dadır; kardeşi Phoebe dokuz oldu mu yatağına girdiğine göre onu da arayamaz.

"Hoş arasam, uyandırıldığına aldırılmazdı ama, nasıl olsa telefonu bir başkası açacaktı. Ya anam, ya babam. Bir ara Jane Gallgher'in anasına telefon edeyim, Jane'in tatili ne zaman başlıyor diye sorayım dedim, ama bu da açmadı. Hem geç olmuştu artık, bu saatte de bir yabancıya telefon edilmezdi ya. Kararımı verdim sorunda, şu bizim Sally Hayes'i arayayım dedim, bir zamanlar New York'ta konuştuğum kızı. Noel tatiline girdiğini biliyordum. bana budalaca bir mektup yazmış, Noel4de buluşmamızı, Noel ağacını birlikte donatmamızı istemişti. Ama, telefonu ya anası açarsa diye çekiniyordum. Bizimkilerle tanıştırlardı. Kadın yemez içmez, benim New York'ta olduğunu hemen yetiştirirdi anama. Kaldı ki, telefonda Hayes hatunla konuşmayı hiç de canım çekmiyordu. Benim bir orman kaçkını olduğunu söylemişti Sally'ye. Hem orman kaçkınıymışım, hem de hayatta ne yapacağımı bilmiyormuşum. Bunun üzerine aklıma Carl Luce geldi. Whooton Scholl'da sınıf arkadaşaydık, ama onu da pek sevmezdim. Yirmi dakika kadar bocaladıktan sonra, kimseyi aramadan çıktım kulübeden, bavullarımı aldım, taksilerin durduğu tünele yürüdüm, bir arabaya bindim." (s. 71)

Dalgınlıkla şoföre evlerinin adresini verir. Bir anda, iki üç günlüğüne bir otele gideceğini, okul tatili başlayınca kadar eve dönmeyeceğini unutmuştur. Şoföre, Central Park South'daki ördekleri sorar. Şoför, Holden'in kendisiyle alay ettiğini sanır. Oysa Holden, sorusunda ciddidir. Daha sonra Central Park'a kadar bizzat gidecek olan Holden, ördekleri buz tutmuş gölde

arayacaktır. Şuuraltında ördeklerle kendini özdeşleştirmektedir. Bir otele gider. Serserilerin, ahlâksızların bulunduğu otel, Holden'in midasını bulandırır. "...Otelin öteki kanadında olup bitenleri görseniz siz de şaşardınız. Perdeleri çekmeye bile üşenmişlerdi. Ayağında donu, kırçıl saçlı, efendiden bir adam gördüm. Ne yaptığını söylesem, siz de inanmayacaksınız. Önce, çantasını yatağın üzerine yerleştirdi. Sonra da içinden kadın çamaşırları çıkardı, giyindi. bildiğimiz kadın çamaşırları işte, ipek çoraplar, uzun topuklu ayakkabılar, iç gömleği, bir de kopçalı, uçkurlu korse. Bunların üzerine kapkara, daracık bir gece elbisesi geçirdi. Yalan söylüyorsam şeytan çarpsın. Sonra da, kadınlar gibi küçük adımlarla odada dolaşmaya başladı. Cigarasını tellendiriyor, aynada kendini süzüyordu. Yalnızdı da üstelik, ama belki yıkanma odasında biri vardı da ben göremiyordum. Sonra, hemen üstündeki pencerede, birbirinin yüzüne su püskürten bir kadınla bir erkek belirdi. Bardaklarını göremediğim için ben su diyorum, ama herhalde alkol falandı. Her ne cenabetse, önce herif ağzını doldurup kadının yüzüne püskürtüyor, sonra da kadın karşılık veriyordu. İşe bakın siz! Görülmeye değerdı doğrusu. O güne kadar başlarına hiç böyle hoş bir şey gelmemiş gibi, kendilerinden geçmişlerdi. Besbelli, bu otel sapıklar yatağıydı. Belki de benden başka akli başında hergele yoktu koskoca otelde. Kendimi tutmasam, Stradlater'e bir telgraf çeker, soluğu otelde almasını söyledim. Sapıklar da bir krala kavuşmuş olurdu.

"İşin kötüsü, canı çekmese de, bu gibi sapıklıkları dikizlemekten kendini alamaz insan. Yüzüne içki tükürten kız, fıstık gibi bir şeydi. Benim çözemediğim de bu işte. Kendi kendime kurarken, dünyanın çeşitli sapıklıklığı gelir aklıma. Birtakım hergelelikler düşünürüm, bir yolunu bulsam da şunları yapıversem,derim. Hatta, kafayı iyice bulduktan sonra, bir kıızı karşıma alıp tükürükleşmek bile hoş gelebilir bana. Ne var ki, bu düşüncenin kendisini sevmiyorum. üstünde durursanız, pek iğrenç bir şey. Gerçekten seviyorsanız bir kıızı, ne diye onunla matrak geçesiniz, değil mi ama? Kız hoşunuza

gidiyorsa, yüzü de hoşunuza gidiyor demektir. Peki, yüzü hoşunuza giden bir kıza nasıl olur da tükürürsünüz, böyle iğrenç şeyler yaparsınız? Doğrusunu söyleyeyim mi, insanın elinde olmayarak böyle aşağılık şeylerden hoşlanması çok kötü! Ne var ki, birtakım temiz şeyleri lekelememek, iğrençlikten bir kerte olsun kurtulmak için gösterdiğiniz çabaya kızların pek katılmadıklarını da ayrıca belirtmek isterim. İki yıl oluyor, sapıklakta beni de bastıran bir kıza rastlamıştım. Malın gözü bir şey! Hoşça vakit geçirdik birlikte, yapmadığımız pislik kalmadı. Şu erkeklik denen şeyi gerçekten anlayamıyorum. ne yapacağını bir türlü kestiremiyor insan. Kendime göre belli bir yol çiziyorum, şöyle şöyle, şöyle davranacağım diyorum, sonra, hemen arkasından, bir de bakıyorum yoldan fırlayıvermişim. Geçen yıl, kendini naza çeken kızlarla düşüp kalkmamayı koymuştum aklıma. Sen misin böyle düşünen daha haftasında, ne haftası, hemen o gece, Anne Louise Sherman adında bir ahmak kızla sabaha kadar oynaşp durdum. Açıkçası, bu erkeklik dalgasına aklım ermiyor benim. Şeytan çarpsın yalan söylüyorsam, bir türlü akıl erdiremiyorum." (s. 73-74-75)

Holden, daha Penn istasyonuna iner inmez, telefon kulübesine koşar. D.B., Hollywood'da olduğu için vazgeçer; Phobe uyumuştur bu saatte, telefona mutlaka annesi çıkacaktır; Jane Gallgher'in annesine; Carl Luce'ye; Sally Hayes'e telefon etmek ister; vazgeçer. Romanda telefon önemli yer işgâl eder. İstasyoda, telefon kulübesinde, hiçbir yere telefon edemedi yirmi dakika bocalaması, daha sonra otelde, bir fahişeyi, Sally Gallagher'i, Carl Luce'yi araması romanda alelade yer almazlar. Pek çok defa telefona gidecek ama edemeyecektir. Holden yalnızdır. Hiç değilse yalnızlığını telefonda paylaşacak bir sese ihtiyacı vardır. Öyle ki, okula telefon edip Jane ile görüşmeyi çok arzular. Bu saatte okulda kızların telefona çıkması yasak olduğuna göre, bir çare bulması gerekmektedir. Telefonu açacak olana, kendisini, Jane'in

amcası diye tanıtacaktır. Halasının araba kazasında öldüğünü, kendisiyle mutlaka görüşmesi gerektiğini söyleyecektir. Bu durumda görüşmesine kimse engel olamayacaktır.

"... Princeton'da okuyan bir herif vardı, eğlencelerden birinde tanışmıştık, evvelsi yaz. Cüzdanımı çıkardım, verdiği adresi aradım. Dura dura sararmıştı kağıt, ama yazı gene de okunabiliyordu. Princetonlu'nun o zaman dediğine göre, kağıtta adresi yazılı kız orospu falan değilmiş, ama ara sıra bu gibi işler yaparmış. Bir keresinde baloya götürmüş kızı. Princeton'un bir balosuna, böyle bir şıfıntıyı getirdiği için az daha kovuyorlarmış çocuğu. Kızın mesleğini de söyleyiydi, yanılmıyorsam, kabarelerde soyunur muymuş, neymiş, buna benzer bir şey. Her neyse telefona gittim, kızın numarasını çevirdim. Adı Faith Cavendish idi, Broadway ile Altmış Beşinci Sokak arasındaki Stanford Arms oteli'nde oturuyordu. Yersiz, yurtsuzun biri, besbelli." (s. 75-76)

Holden, geç saat olmasına rağmen, kıza telefon eder. Uykudan uyanan ve devamlı saatin geçtiğini hatırlatan kız, Holden'i, ancak yarın görebileceğini söyler. Holden kabul etmez. Konuşma biter. Holden'in kim ve ne olursa olsun, bu gece konuşmaya, görüşmeye ihtiyacı vardır. Bunun için, sesini kalınlaştırır, olgun erkek edası verir. Bunun üzerine, yeniden kızkardeşi Phoebe'yi aramak ister.

"Gerçekten canım istiyordu telefonda onunla konuşmayı. Şöyle sağduyusu olan, akli başında biriyle. Ne var ki, doğrudan doğruya ona telefon edemezdim: daha çok küçüktü, bu saatte uyanık olamazdı. Telefona yakın bir yerde tek başına bırakılmazdı da. Anam ya da babam açarsa gerçi kapayabilirdim telefonu, ama bu da çıkar yol değildi. Benim aradığımı anlardı nasıl olsa. Anam hiç sekmez, her defasında anlar. Büyücü gibi. Ama doğru

söylüyorum, bizim Phoebe Reis'le durumu tartışmak iyi gelecekti bana." (s. 79)

Odasında yalnız kalamayan, bir insan sesine, yüzüne ihtiyaç duyan Holden, otelin gece kulübüne girer. Garsona para vermediği için kötü bir masa verirler.

"Enayilik bende oldu, bir dolar tutuşturacaktım garsonun eline, New York'ta her şeyin başı paradır. (...) Birkaç pezevenkle bir sarışın orospudan başka kimse yoktu holde. (...) Çoğu, aftosuyla gelmiş, gençliğe özenen moruklardı." (s. 81)

Bu duygularla, bitişik masada oturan üç "çirkin" kızla ilgilenmeye başlar.

"Kabaca bir dikizleme değildi benimkisi. Her üçünü de şöyle meydan okurcasına süzmekle yetindim. Benim kendilerine baktığımı görünce, üçü de budalalar gibi matrak geçmeye başladı. Anlaşılan ifadelerini alamayacak kadar toy sanmışlardı beni. Sinirime dokundu bu tutumları. Gören de karıları nikâh dairesine götürmek istediğimi sanacaktı. Bana düşen, matrak geçtiklerini görünce, başımı çevirmek, hiçbirine yüzvermemekti; ama aksiliğe bakın ki gerçekten dansetmek istiyordu canım. Ara sıra tutar böyle, bacaklarım karıncalanır, dansetmeden duramam. Öyle bir günümdeydim o gün de. Kızlara doğru eğildim: İçimizde canı dansetmek isteyin var mı?" diye sordum. Kabaca sormadım bunu. Tatlı bir dille sordum. Allah belâlarını versin, gene de işlettiğimi sandılar, bir kıkırdama, bir fıkırdamadır başladı. Matrak geçmiyorum, üçü de katıksız budalaydı. "Haydi kalkın", dedim. "Her birinizle bir kere dansedeceğim. Tamam mı? Ne çıkar? Haydi kalkın." Öyle bir dansetmek istiyordu ki canım. (...) Sonunda sarışın olanı benimle dansetmek için kalktı. Hoş, ortadan konuşmuştum ama, aslında gözüm ondaydı. Piste çıktık. Yanlarından ayrıldığımız

zaman, masada kalanlar az daha gülmekten katılacaklardı. Bendeki de akıl, böyle ahmaklara ne ilişirsin?" (s. 82-83)

Sarışın kız gerçekten güzel dansetmektedir. Ancak, Holden kızlarda aradığını bulamaz. Kızların eğlenmeye, Holden'in aradığı, yalnızlığını giderecek çılgınlığa girişecek kişiler değildir. Alelade bir kişilikleri vardır.

"Yol yordam bilmedikleri, başlarına geçirdikleri o soyтары şapkalarından belliydi." (s. 87)

Onlar gider gitmez, Lavender Room'dan ayrılır. Nasıl olsa kapanıyordu, orkestra gideli de çok olmuştu. Hem, dans edebilecek biri olmadı mı, garson da koka'dan başka bir içki getirmem diye directti mi, bu gibi yerlerin hiçbir tadı kalmaz artık diye düşünür ve kulüpten ayrılır. Tam hole geçerken, birden Jane Callagher gelir aklına. Gelir ve takılır. Holdeki koltuklardan birine çöker, onunla Stradlater'in, o Ed Banky'nin arabasında ne "haltlar" karıştırdıklarını düşünür. Stradlater'e kendini bırakmayacağını bildiği hâlde, gene de onu düşünmekten kendini alamaz.

"Yalan değil avucumun içi gibi bilirdim Jane'i. Dama bir yana, bütün sporlara düşküdü, tanıştıktan sonra da, yaz boyunca, hemen her sabah tenis, her öğleden sonra da golf oynamıştık birlikte. Çok içli dışlı olduk sonunda. Erkek-dişi yakınlığı değildi bu- elim eline değmedi desem yeridir- ama her gün beraberdik. O kadar da zampara olmak gerekmez bir kızı tanımak için." (s. 90)

Kulüpten hole gelir, orada da duracak hâlde değildir. *"Birden, artık burada duramayacağımı anladım. Dünyam kararıyordu. Yorgun da değildim." (s. 91)* diye o anki ruh hâlini ifade eder. Odasına çıkar. Fakat duramaz (Günü tahammülün ötesinde bir hareketlilikle geçmiştir oysa).

"Asansörle indim, beni Ernie'ye götürmesini söyledim şoföre. Greenwich Village'de bir bar işletir

Ernie, Hollywood'a gidip kendini filmcilere satmadan önce ağabeyim D.B. sık sık uğrardı oraya. İri yarı bir zencidir Ernie, piyano çalar. Çok züppedir, kodamanlardan değilseniz, şu ya da bu alanda ün salmamışsanız yüzünüze bile bakmaz, ama doğrusu ya, piyanoda üstüne yoktur. Yufka yürekliliği de budalalığa vordırarak kadar ileri götürmüştür. Bununla ne demek istediğimi kesinlikle bilmiyorum ama, başka türlü de anlatamayacağım. Onu dinlemek hoşuma gider, ama arasıra küt diye piyanosunun kapağını kapamak gelir insanın içinden. Neden dersiniz, piyano çalışında bile, kodamanlardan başkasına yüz vermeyecek bir insan olduğu arasıra sezilir de ondan." (s. 92)

Bara giderken, taksiden gördüğü New York sokakları yalnızlığını hatırlatacak bir yalnızlık ve hüznün içindedir.

"Yalnız, arasıra, birbirinin beline sarılmış bir erkekle bir kız geçiyordu yoldan, ya da her duyana zirva gelecek birtakım şeylere yırtınırcasına gülen, kendinden geçmiş bir sürü oğlanla kız. Gecenin ileri saatinde, biri sokaklarda güldü mü, korkunç olur New York. Çok uzaklardan duyabilirsiniz bu gülmeyi. Öyle bir ıssızlık, öyle bir bezginlik çöker ki insana. Eve gitmek, durumu Phoebe ile gözden geçirmek istiyordum. Ama bir süre yol aldıktan sonra, şoförle ben kaynaştık, dilimiz çözüldü. Adı Horwitz'di. Öteki şoförden çok daha iyi bir adamdı. Aklıma geldi, ördekler üzerine belki bir bildiği vardır diye düşündüm." (s. 93)

Ördekleri görmek için Central Park'a gider. Daha önce iki taksi şoförüne de Central Park'ta bulunan göldeki ördeklerin kışın nereye gittiklerini sormuştur. Penn istasyonundan bindiği taksinin şoförü, soruyu anlamsız, delice bulur; Ernie'nin barına giderken bindiği taksinin şoförü Horwitz, soruya, kendince anlamlı ama safça cevaplar verir.

Bara gider, kalabalığın müziğe gösterdiği tepki Holden'i rahatsız eder. Burada ilginç olan, Holden'in eleştirel dikkatidir. Burada, alelade bir gençle değil, müzikten ve sanattan anlayın kültürlü bir insanla karşı karşıyayız.

"Allah kahretsin, sanki kutsal bir törendi onun piyano çalması. Sanki bir eşi daha yoktu yeryüzünde. Benim gibi masa bekleyen üç çift daha vardı, ayaklarının ucunda doğrularak Ernie Reis'in çalışını seyretmeye çabalıyorlardı. Yüzünü herkes görebilsin diye piyanonunun önüne bir ayna koymuşlardı, ııldak da tam Ernie'yi aydınlatıyordu. Parmakları karanlıkta kalıyordu çalarken, yalnız o muşmula suratını görebiliyordunuz. Beylik dümenler işte. Ben girdiğimde çaldığı parçanın adını şimdi çıkartamayacağım, ama adı ne olursa olsun, iğrenç bir şeydi. Tiz seslerde birtakım saçma sapan süslemeler, gösterişler yapıyor, insanın içini bulandıran yapmacıklara kaçıyor. Ama çalması bitince, kalabalığı görmeliydiniz. Oynatacaklardı nerdeyse. Sinemada hiç de matrak olmayan şeylere kaçıklar gibi gülen dalgıçlara benziyordu bunlar da. Şeytan çarpsın yalan söylüyorsam, piyanocu, ya da oyuncu falan olsam da bu hıyartolar beni beğenseler, utancımдан yedi kat yerin dibine geçerdim. Alkışlamalarını bile yasak ederdim. Hep olmayacak şeyleri alkışlıyor insanlar. Piyanocu olsaydım, bir dolaba tıılır, orada çalardım piyanomu. Uzatmayalım, çalması bitip de herkes avuçlarını patlatırcasına alkışlamaya başlayınca, Ernie Reis sandalyesinin üzerinde döndü, alçak gönüllü, budalaca bir selamı verdi halka. Zehir bir piyanocu değilmiş de sanki, babacan bir piyanocuymuş. Sırılsıklam budalalıktı bu, kendini beğenmişliğin bu kadarı olmazdı. İşin tuhafı, çalması bitince bir acıma belirdi içimde ona karşı. Ne zaman iyi, ne zaman kötü çaldığını bile seçecek durumda değildi artık bana kalırsa. Bütün suçu da ona yüklemek istemem.

Avuçlarını patlatırcasına alkışlayan o hıyartoları ayıplıyorum asıl ben; insan bir kez paçasını kaptırmaya görsün bunlara, bir daha belini doğrultamaz. Kısacası, öyle bir sıkıntı, bir bezginlik çöktü ki üzerime az daha paltomu kapıp otele dönecektim, ama çok erkendi daha, yalnız kalmak da istemiyordum. " (s. 95-96)

Yalnızlığını paylaşacak bir dost olmayınca, sıkıntıdan kurtulmak için bardaki insanlara dikkat kesilir; etrafındaki insanların konuşmalarını dinler. Yan masada kendi yaşlarında bir oğlanla, bir kız oturmaktadır.

"Çok matraktı. Yenisini ısmarlamamak için nerdeyse damla damla yutacaklardı içkilerini. Başka isim yoktu, konuşmalarına kulak kabarttım. O gün öğleden sonraki bir futbol karşılaşmasını anlatıyordu oğlan. Şaka değil, başından sonuna dek, hiçbir ayrıntıyı atlamadan anlattı karşılaşmayı. Bu kadar can sıkıcı bir adam görmedim ben. Yanındaki kızcağız da pek ilgilenmiyordu karşılaşmayla, ama oğlandan da çirkin olduğunu çin, ister istemez dinler görünmek zorundaydı. Gerçekten çirkin kızların durumu çok kötü doğrusu... Kimi zaman öyle üzülürüm ki onlar adına. Hele manyağın biri soluk almadan maç anlatırsa, üzüntümden yüzlerine bile bakmam zavallı kızların." (s. 97)

Daha sonra bara, bir deniz yüzbaşı ile gelen ağabeyinin kız arkadaşlarından Lillian Simmons'a da acıyacaktı; sevmemesine rağmen.

"Tuhaf işte. Garsonun onu pek sevmeyeceği belliydi, beraber olmalarına rağmen denizcinin de onu pek sevdiği söylenemezdi. Ben de sevmiyordum. Kimse sevmiyordu. Bir bakıma acınılacak bir kızdı." (s. 98-99)

"Denizciyle ben, tanıştığımızı memnun olduğumuzu birbirimize söyledik. Ne tutulurum ama bu numaralara. Ağzım alışmış bir kere, tanıdığımı hiç de memnun olmadığım kimselere: "Tanıştığımızı memnun oldum," derim hep. Ne var ki bu dünyada, bu insanlar arasında yaşamak istiyorsanız, böyle konuşmak zorundasınız." (s. 99)

Dikkat edilecek olursa riyakârlıktan hoşlanmayan Holden, insanlara karşı engin bir merhamet, acıma duygusuna sahiptir. O, otel odasına beş dolar için gelen fahişeye, çirkin kıza, kimsenin sevmediği Lillian Simmons'a ve daha da önemlisi, herkesin hayranlığını cezbetmesine rağmen, budalaca tavırlar sergileyen, davranışlarındaki komikliğin farkına varamayan piyanist Ernie'ye de acır.

Yan masada oturan iki genç insanı izleyen Holden, aynı zamanda iyi bir gözlemcidir. Olaylara mizah çerçevesinden bakar. Bir durumu ortaya koyarken, tebeessümü, muzırca dikkatini kaybetmez: "Bir kere ikisi de kafayı tutmuştu. Oğlan, masa altından kızı okşuyor, bir yandan da, aspirin içerek intihara kalkışan bir arkadaşını anlatıyordu. Yanındaki kız ise, hep aynı şeyi tekrarlıyordu.

"Aman, ne korkunç şey... Hayır, canım. Yalvarırım. Hayır, burada olmaz." Hale bakın, bir yandan kızı okşuyor, bir yandan da intihara kalkışan arkadaşını anlatıyor! Geberdim keyfimden." (97-98)

Asansörcü pezevenk tarafından dövüldüğü zaman, mide ağrısını kurşunlanmaya benzeten; kendini bir film kahramanı gibi algılayan Holden, her şeyde bir oyun bulur. Bu oyun, şakacı ve komiktir. Ancak, olayların ve durumların temelinde inildiğinde sosyal bir yarayı, ahlâkî bir çözülmeyi; gerçeğin trajik yüzünü görürüz. Holden'de nefret asla yoktur. Kendisini döven, birkaç gün önce okuldan kaçmasına vesile olan Stradlater'i bile özlediğini itiraf etmekten kendini alamaz.

"Ne var ki, orada tek başıma otura otura iskemleye kök salacaktım nerdeyse. Sigara içmekten, kafa çekmekten başka yapılacak bir şey yoktu." (s. 98)

diyen Holden, Ernie ile görüşmek istediğini garsona söylerse de garsonun iletmeyeceğini de bilmektedir. Daha önce de ifade ettiğimiz gibi kim olursa olsun, telefonla bile biriyle konuşmaya ihtiyaç duyan Holden, bu yolda her şeyi dener. Baştanberi yaptığı, yapamadığı, teşebbüse geçmediği bütün telefon konuşmaları aynı zamanda Holden'in iletişim ihtiyacını ortaya koymaktadır. Onun sağlıklı iletişim kurabildiği Allie, ölmüştür; kızkardeşi Phoebe'ye ise ulaşması imkânsızdır. Fahışede iletişimi gerçekleştiremeyen Holden, arkadaşı Sally'ye kuramadığı iletişimden dolayı hakaret edecektir. Holden'in en büyük eksikliği, fizik zayıflığı kadar ruhsal zayıflığıdır. Korkaktır ve korkak olduğunu kendisi de bilmektedir. Problemlerin kaynağında yatan eksikliklerden biri de bu korkaklıktır. Her iki dövülme olayında da fanteziler yaratan Holden, korkaklığını gizleme gereğini duymaz. Ancak, ortada bir gerçek varsa, gününden önce okuldan kaçan, birkaç okuldan kendisini kovduran Holden, farklı anlamda çok cesurdur.

"Aslında ödleğin biriyim. Renk vermemeye çalışırım, ama öyleyimdir. Pencey'de eldivenlerimi çalanı bilsem, herhalde odasına gider: "Anladık, ahbap, uçlan bakalım şu eldivenleri," derdim. Hırsız da "Hangi eldivenleri?" diye sorardı saf bir sesle. Bunun üzerine, ben de herhalde hergelenin dolabını açar, eldivenleri bulurdum. Ya kunduraların için saklanır eldiven dediğin, ya da ona benzer bir yere. Çıkartırdım oradan eldivenleri, hırsıza gösterirdim: "Yoksa senin mi bu eldivenler?" diye sorardım (...) ...hergeleye bir tane patlatmaktan, suratını çarşamba pazarına çevirmekten başka yapılacak bir şey olmadığını anlardım. Ne var ki, sapına kadar erkek olmalı bunu yapmak için. Ben ise, kabadayı görünmeye yeltenerek, olduğum yerde kalırdım. (...) (kafasında çeşitli alternatifler kurar)..Sonunda da

herife bir tane bile patlatmadan ayrılırdım. Her halde kenefe gider, bir sigara yakar, kabadayı görünmeye çalışarak aynada kendimi süzerdim. (...) Ödlek olmak hiç de hoş değil. Belki büsbütün ödlek sayılmam. Bilmiyorum. Belki de, yarı yarıya ödlek, yarı yarıya da eldivenlerinin çalınmasını umursamayan bir insanım. Kusurlarımdan biri de budur, neyimi kaybedersem edeyim hiç aldırمام. Küçükken bu huyuma çok tutulurdu annem. Kimileri bir şeyi kaybettiler mi, ardına düşer, günlerce ararlar. Kaybolması bana üzüntü verecek bir şeyim yok benim. Belki de ödleğim bir bakıma bundan ileri geliyordur. Hoş, bu da bir savunma yolu değil ya. İnsan dediğın ödlek olmayacak. Durum, bir hergelenin suratına bir tane patlatmayı gerektiriyorsa, bu isteğı içten de duyuyorsanız, koyuvermelisiniz kendinizi. Ama besbelli, benim yiyebileceğim halt değil bu. (...) Yumruk yumruğa girişmekten hoşlanmam. Can acıtmaktan çekindiğimi sanmayın -hoş can acıtmayı da ayrıca sevmem ya- bu gibi kavgalarda beni en çok ürküten karşımdakinin yüzüdür. Herifin yüzünü görmeye katlanamam, elim kolum da bu yüzden bağlanır." (s. 100-101)

Ernie'nin barından çıkan Holden, soğukta yürür. İçkiye dayanıklı olduğunu söyleyen Holden'in canı yeniden içmek ister.

"Eldivenlerimi, ödleğimi düşündükçe, sıkıntım da artıyordu. Bir yerde durup kafayı çekmeye karar verdim. Ernie'de topu topu üç bardak içki getirtmişim, üçüncüsü de yarım kalmıştı. İçmesini bilirim doğrusu, nasıl içtiğimi görseniz aklınız durur. Şöyle iyi bir günümde, bütün bir gece kafayı çekerim, gene de kılım kıpırdamaz." (s. 102)

Okuldan, çarşambaya kadar kafa dinlemek için kaçan Holden'in içkiye bu kadar düşmesini, yalnızlığına, yalnızlıktan kurtulma arzusuna bağlayabiliriz.

Otele döner. Asansörcü, kadın isteyip istemediğini sorar. Beklemediği bir teklifle karşılaşan Holden, şaşırır. Asansörcü, "Yani, bu gece bir karıyla yatmak ister misin?" (s. 103) Kabul eder. İlkelerine aykırıdır bu, ama üzerine öyle bir bezginlik çökmüştür ki, uzun boylu düşünmez. Bu ilk cinsel tecrübesi olacaktır. Heyecanlanır. Odasına gidince saçlarını ıslatır, sigara ve viski kokusunu gidermek için dişlerini fırçalar. Temiz bir gömlek giyinir.

"Bir orospu parçası için süslenmek saçmaydı gerçi, ama ne de olsa oyalanıyor insan. Kendimi oldukça çekici görmeye başlamıştım, ama gene de sinirliydim işte! Doğrusunu isterseniz, kadınla yatmadım daha. Sahi söylüyorum. Önüme fırsat çıkmadı değil, ama sonuna kadar gitmedim hiç. Her defasında bir aksilik çıkıyor. Örneğin, kızın evindeyim, değil mi? Ya anası babası çıkagelir, ya da ha geldiler, ha gelecekler diye ben tutulurum. Anlayacağınız, her defasında bir aksilikle karşılaşıyorum. Buna rağmen, iyi hatırlıyorum, bir iki keresinde, az daha bu sıkıntıyı atıyordum başımdan. Hele bir keresini hiç unutmam. Hoş o gün de bir engel çıkmıştı ama, aklımda kalmadı. Tuhaf işte. Doğrusunu isterseniz, ne zaman işi son kertesine vardırırsanız, kız birden direnir, daha ileri gitmenize karşı koymaya çabalar. Aldırma geç, değil mi? Hayır, huyum kurusun hemen dururum. Başkası olsa, kız ne derse desin, hiç aldırılmaz. Ama elimde değil benim. Kız gerçekten durmanızı mı istiyor, yoksa korktuğundan mı böyle söylüyor, yoksa sözünü dinlemeyip işinize bakarsanız sorumluluk kendisine değil de size yüklenir diye mi öyle konuşuyor, kestirmesi zor doğrusu. Her neyse, dur dediler mi, ben dururum. Aksilik işte, acırım da zavallılara Çok kafasız şeyler. Biraz ellediniz mi kendilerinden geçerler. Hele ateşliyse, hemen. Bilmem, dur dediler mi, dururum işte. Pişman da olurum ha, hele kızı götürüp evine bıraktıktan sonra

içim içimi yer ama, gene de başka türlü davranmam." (s. 104)

Prensiplerine aykırı gelse de, kadın fahişe olduğu için bunun bir bakıma büyük bir fırsat olduğunu düşünür. Kadın "orospu" olduğuna göre, herhalde bilmişin biridir. Ondan, evlenince işine yarayabilecek birçok şeyi öğrenme imkanı vardır. Evlilik ve seks, ifadesine dikkat edilirse Holden'i bayağı düşündürmektedir. Okuduğu "ahlâksız" bir kitapta kadınların kemana benzetilmesi hiç aklından çıkmamıştır. Rivieara'da koskocaman bir köşkte yaşayan; işi gücü de, sabahtan akşama kadar bastonuyla kadınları "marizlemek" olan Monsieur Blanchard, sapığın biridir ama kadınların hoşuna gitmektedir. Blanchard, kadınları anlatırken, dişiyi bir kemana benzeter; iyi çalabilmek için çok usta bir çalgıcı olmalı der.

"Ama o kadar da saçma değil aslında. Bu işlerin bütün girdi çıktısını bilmeli insan. Doğrusunu isterseniz gerekirse, ne zaman bu kızı sıkıştırmaya kalkışsam, vaktimin yarından çoğu bulmak istediğimi aramakla geçiyor, anlıyorsunuz değil mi ne hallere düştüğümü! Daha önce bir kızdan sözetmişim ya size, hani işin olmasına ramak kalmıştı demiştim, işte o kızla birlikteyken, körolası sutyenini çıkartmak tam bir saatimi aldı. Çıkardıktan sonra da, kız neredeyse hırsından suratıma tükürecekti." (s. 105)

Kadının güzelliği yahut çirkinliği pek umurunda değildir. İsteddiği tek şey, şu işi başından sonuna kadar, yüzüne gözüne bulaştırmadan götürmektir. Fahişe gelir; aşağı yukarı Holden'le aynı yaşlardadır. Yaşına rağmen, görevini tam bir profesyonel gibi yerine getiren kadına rağmen Holden çok asabidir. Kadın etekliğini çıkarınca iyice sıkılmaya başlar.

"Vay anasını, kız böyle yapınca bir sıkılayım ben! Neden dersiniz, hiç beklemediğim bir hareketti bu. Biliyorum, biri kalkıp da etekliğini çıkardı mı, karşısındaki erkeğin kendinden geçmesi beklenir

ama, kılım bile kıpırdamadı açıkçası. Tersine, üzerime tam bir bezginlik çöktü." (s. 106-107)

Kadının durmadan saati sorması Holden'in dikkatini çeker. "Kızın üstünde pembe donundan başka bir şey kalmamıştı." (107) Bu durumda, kızın ismini soran Holden içinde bulunduğu durumdan kurtulmanın yollarını aramaktadır:

"Biraz çene çalsak olmaz mı?" diye sordum. Çocukça bir sözdü bu, biliyorum, ama dedim ya, bir tuhaf olmuştum. "Çok aceleniz var mı?"

Delirmişim gibi baktı bana. "Ne konuşacaksınız?" diye sordu. " (s. 107)

Hâlbuki Holden, biraz konuşsa açılacağını sanmaktadır. Kızın sigara içmediğini bildiği halde, yeniden "sigara içer misin?" diye sorar. Ne yapacağını bilememenin çaresizliği içindedir. Kızın elbisesini askıya asarken içi burkulur.

"İçim burkuldu elbiseyi asarken. Kızı düşünüyordum, bir mağazaya girip elbiseyi satın alırsın, mağazada kızın orospu olduğunu kimsenin bilmemesini. Satıcı herhalde onu iyi bir aile kızı sanmıştı. Nedendir, kesinlikle söyleyemeyeceğim ama, yüreğim daraldı bunu düşününce." (s. 107-108)

Kız artık "başlayacaksak başlayalım" deyince çâresiz: "Bana bakın" dedim. "Bu akşam kendimde değilim. Kötü bir gece geçirdim. Doğru söylüyorum. Paranızı vereceğim, ama şu işten caysak olmaz mı?" Hiç canım çekmiyordu, açıkçası. Coşacağım yerde, tam bir bezginlik çökmüştü üzerime. Yeşil elbisesi dolapta asılıydı. Hem, gündüzlerini köhne sinemalarda geçiren bir kadınla yapmak istemem bu işi. Elimde değil, yapamam." (s. 108)

Bir ameliyat yalanı uydurur ve parasını verip kızı savmak ister. Kız, Holden'in dizlerine oturur. Gevezelik etmeye çalışırsa da Holden'in keyfi tamamen kaçmıştır. Kıza, asansörcüyle

anlaştığı gibi beş dolar verir. Kız, borcunun on dolar olduğunu söyler. Kadın biraz bozulmuş olarak ama parayı alarak çıkar. Böylece Holden, ilk cinsel deneyimini gerçekleştirme imkânını değerlendiremez. Fahişe kadın çıktıktan sonra, üzerine bezginlik çöker. Ölmüş kardeşi Allie ile, yüreği daraldığı zaman yaptığı gibi, yüksek sesle konuşmaya başlar. Holden'in ölmüş biriyle yüksek sesle konuşması çok düşündürücüdür. Bu, onun sığınacak hiç kimsesi olmadığını gösterir. Bir ölü ile iletişim kuracak kadar çaresizdir.

Sabaha yakın saatlerde fahişe ile pezevengi geri dönerler. Beş dolar daha isterler. Anlaşma göre, saati beş dolar olmasına rağmen, fahişe ve asansörcünün beş dolar daha istemesi Holden'in zoruna gider. İri yarı pezeveng Holden'i tartaklarken fahişe, cüzdanından beş dolar alır. Karşılaştığı bütün durumlara, çaresizliğine rağmen, bir de cinsel yönden başarısız olduğu bir kadının karşısında aşağılanmak; iradesi dışında cüzdanına el atılarak parasının alınması Holden'in boşanmasına sebep olur: ağlamaya başlar. Asansörcü, Holden'in hakaretleri karşısında karnına bir yumruk atar.

"Duyduğum tek şey midemi çökerten o müthiş yumruktu. Gene de bayılmadım ama. bugün gibi aklımda, döşemeye boylu boyunca uzanmışken, gözlerimi kaldırıp ikisinin dışarı çıktıklarını, kapıyı da çektiklerini gördüm. Stradlater ile de öyle olmuştu, uzun bir süre kaldım yerde. Ne var ki bu kez ölceğimi sandım." (s. 116)

Stradlater'den dayak yediğinde, Ackley'e gidip oyun oynamayı teklif eden Holden, bu defa yediği dayığı bir film hikâyesine çevirir.

"Ben biraz kaçığım galiba. Galiba değil, gerçekten kaçığım. Yıkanma odasına giden yolun tam yarısında, barsağıma kurşun saplandı diye tutturdum. Pezevenk Maurice beni yumruklamamış, karnıma bir el ateş etmişti. Şimdi de, sınırlarımı yatıştırmak, saldırıya geçmek için yıkanma odasına gidip bir bardak viski içecektim. Durum iyice canlanıyordu

gözlerimin önünde; giyinmiş olarak yıkanma odasından çıkıyorum. Otomatik tabancam cebimde. Hafifçe sallanıyorum. Asansöre bineceğim yerde, merdivenden iniyorum.

"Arasına merdivenin korkuluğunu tutunuyorum, ağzımdan da kan sızıyor. İki elimle midemi bastırılmışım, parmaklarımın arasından kan damlaya damlaya birkaç kat iniyor, asansörü çağırıyorum. Daha kapıyı açar açmaz, Maurice Reis, elimdeki otomatik tabancayla beni görmüş, korkunun verdiği o tiz, o titrek sesle canını bağışlamam için yalvarmaya başlıyor. Ama gene de üstüne ateş ediyorum herifin. O kocaman kullı midesine tam altı kurşun. Otomatik tabancamı asansör boşluğuna fırlatıyorum, fırlatmadan önce de parmak izlerini siliyorum ha! Sonra da sürüne sürüne odama çıkıyorum, telefonla Jane'i çağırıyorum. Jane hemen geliyor, yarımı sarıyor. Çok acı duymayayım diye de yanmış bir cigara tutuşturuyor ağzıma." (s. 117)

Bu durumda hâlâ Jane'i düşünen Holden'in gençlik gururu incinmiş; kırılmıştır ve yalnızdır. Gerçek duyguları olmasa da o anda ölmeyi ister.

"Gerçekte istediğim tek şey kendimi öldürmekti. Pencereden atlayayım diyordum. Yere düşer düşmez üzerimi örteceklerini bilsem atlardım da. Bir sürü budala serserinin beni ezilmiş görmelerini istemiyordum." (s. 117)

Pazar sabahı otelde uyanır. Sigara yaktıktan sonra ilk düşüncesi Jane'e telefon etmek olur.

"Eve döndü mü diye Jane Reis'e telefon etmek geldi bir ara aklıma, ama havasında değildim." (s. 118)

Pek sevmediği Sally Hayes'i arar.

"O kadar sevmezdim bu kızı, ama yıllırdır tanıştık. O zamanki aklımla bana çok kafalı görünürdü. Kafalı görünmesi de, tiyatro, oyun, edebiyat, medebiyat bilmesinden ileri geliyordu. Bir insanın bu konularda biraz bilgisi oldu mu, gerçekten budala mıdır, değil midir, kolay kolay çözemezsiniz. Sally Reis'in budalalığını yıllardan sonra anlayabildim. O kadar kırıştırmasaydık, daha önce de anlayabildim. O kadar kırıştırmasaydık, daha önce de anlayabilirdim herhalde. Benim en büyük kusurum, kırıştırdığım kızları ille de kafalı saymamdır. Biliyorum, benimle kırıştırmakla akıllılık arasında hiçbir ilinti yoktur ama, gene de varmış gibi davranmaktan alamıyorum kendimi." (s. 118)

Telefonda aradığı için çok mutlu olduğunu söylediği Holden'e, erkek arkadaşlarından söz eden Sally ile birlikte sinemaya gitmek için anlaşılır. Saat ondörtde buluşacaklardır. Bu mutlulukla otelden çıkar; bir taksi çevirir. Ama nereye gideceğini bilememektedir. Çünkü, gidebileceği bir yer de yoktur. Buluşma saatine kadar, kardeşi Phoebe'yi arar; Broadway'de serserice dolaşır; kardeşine bir plak alır.

İstasyonda yemek yerken, yanına gelen iki rahibeye, Tanrıya ve dine inanmadığı hâlde yardım eder. Gece otelde, fahişe odasını terkettikten sonra yatağına girer ve içinden dua etmek geçer; ama edemez.

"İçimden gelse de her zaman dua edemem. Neden dersiniz, bir kere Tanrı'ya inanmam. İsa'yı falan severim ama, Kutsal Kitap'taki öteki zimbirtuların çoğunu sallamam. Hele o havariler yok mu, doğrusunu isterseniz can sıkıntısından patlatırlar beni. Evet, İsa'nın ölümünden sonra efendice davranmadılar da diyemeyeceğim, ama sağlığında ne yapabildiler ki ona? Hiç. İki bacağı kesik bir insana bir çift çorap ne kadar gerekliyse, onlar da İsa'ya o kadar gerekliydi ancak. Sıkıya gelince yüzüstü

birakiverdiler zavallıciğı. Kutsal Kitap'ta bunca insan adı geçer, tümünü üstün tutarım Havarilerden. Doğrusunu isterseniz, Kutsal Kitap'taki kişiler arasında İsa'dan sonra en çok tuttuğum, ölü çukurlarında yaşayan, kendini taşlarla yaralayan o terelellidir. O zavallı hergeleyi, on kat daha çok severim Havarilerden. Whooton School'da iken koridorun öbür ucunda oturan Arthur Childs diye bir oğlan vardı, az çekişmedik onunla bu yüzden. Childs diye bir oğlan vardı, az çekişmedik onunla bu yüzden. Childs Reis, quaker tarikatındandı. Kutsal Kitabı elinden hiç düşürmezdi. Canayakın çocuktu, sevişirdik, ama Kutsal Kitap'taki zımbırtıların çoğunda anlaşımadık, özellikle şu Havariler üzerinde. Durup durup, Havarileri sevmeyen, İsa'yı da sevmeyen, derdi bana. Havarileri seçen İsa olduğuna göre, İsa'yı da sevmeyen, derdi bana. Havarileri seçen İsa olduğuna göre, İsa'yı seven, Havarileri de sevmeliymiş. Hemen dikilirdim ben, evet Havarileri İsa seçti, ama gelişigüzel seçti, derdim. Herkesi tartmaya vakti olmadığını, bu yüzden de onu ayıplamadığımı söyledim. Elini çabuk tutmak zorunda kaldı diye ayıplanır mı hiç insan? Bu gün gibi aklımda, bir gün sormuştum bizim Childs Reis'e, İsa'yı ele veren Yahuda, kendini öldürdükten sonra cehenneme mi gitti, demiştin. Ya nereye gidecekti? diye karşılık vermişti bana. Asıl anlaşmazlığımız da bu noktada odaklanıyordu. Bahse girerim, dedim, bin altınına bahse girerim ki, dedim, Yahuda'yı cehenneme yollamamıştır İsa. Bin altınım olsa bugün de gözümü kırpmadan girerim bahse."

"Evet, Havarilerin hepsi Yahuda'yı cehenneme gönderirlerdi ama, gene de söylüyorum, nesine isterseniz bahse girerim ki İsa göndermezdi. Childs Reis'e sorarsanız, benim en büyük eksikliğim, kiliseye adım atmamam imiş. Bir bakıma haklıydı da. Adımı mı atmam kiliseye. Neden dersiniz, bir

kere anamla babam aynı dinden değiller, dolayısıyla ailenin bütün çocukları zındık çıkmış. Doğrusu ya, papaz gördüm mü tüylerim diken diken olur. Gittiğim okullarda kaç papazla karşılaştım, hepsi de öğüt verirken tumturaklı ses oyunlarına başvururlardı. Böyle numaralar çok koyar bana. Papaz olduğun diye ille de herkes gibi konuşmamak neden? Ne kadar hımbillaştıklarını anlayamıyorlar mı yoksa?" (s. 111-113)

Burada Tanrı'ya inanmadığını söylemesine rağmen, dinsiz bir gençle değil, dini sorgulayan bir gençle karşı karşıyayız. Görüldüğü gibi, yüzyıllardır Hristiyanlığın tartıştığı problemlere yeni bir bakış açısı getirmektedir. Ayrıca, papazlardan nefret ederken rahibelere gösterdiği alâka ve duyduğu sevgi ilginçtir. Rahibelere on dolar yardımda bulunur. Kendisi de parasız olduğu olduğu hâlde, "yoksullar adına yalnız on dolar" verdiği pişman olur.

"Ne var ki, Sally Hayes ile buluşacaktım, bilet millet için yanımda para kalmalıydı. Gene de pişmandım ama, ne boktan şey şu para." (s. 126)

Rahibelerin, lüks bir pastaneye gitmek yerine, basit şeylerle yetinmeleri Holden'in takdirini kazanır. İçi burkulur. Rahibelerin yerine annesini, halasını ve Sally Hayes'in annesini koyar.

"Rahibelerin yerine anamı ya da halamı, ya da Sally Hayes'in kaçık anasını koyuyordum; büyük bir mağazanın çıkış kapısında, ellerinde ezik bir sepet, yoksullara para topladıklarını düşünüyordum. Ama bir türlü canlandıramıyordum gözümün önünde. Anam gene neyse ama, ötekilerin bu duruma girmeleri olacak şey değildi. Halam iyiliksever bir kadındır -Kızıl Haç'ta falan bir sürü iş becerir- ama süsüne püsüne çok düşkündür. Hayırlı bir iş yaparken bile giyimine titizlik gösterir, allığını eksik etmez. Dudağını boyamadan , kara giysiler içinde, yoksullara para topladığını gözlerimle görsem gene

inanmazdım. Ya Sally Hayes Reis'in anası! Eline sepeti alıp para toplaması için, her para verenin ayaklarına kapanmasını isteyecek yaradılıştta bir kadındı. Parayı sepete fırlatıp ona yüz vermediklerini görse, işi hemen yarıda bırakırdı. Canı sıkılırdı, bir kere. Sepetini geri verir, gözde pastanelerin birinde atıştırmaya giderdi. Rahibeleri bunun için sevmiştim ben de. Gözde bir pastaneye girmek akıllarına gelmezdi." (s. 127)

Sally'le buluşup sinemaya gideceklerdir. Bilet almak ve dolaşmak için Broadway'a gelir.

"Günlerden pazardı, ikindi bile olmamışdı daha, gene de iğne atsanız yere düşmezdi. Paramount, Astor, Strand ya da Capitol gibiyelere koşuyordu millet. Herkes iki dirhem bir çekirdekti; takip takıştırmak, daha da çirkinleştirmişti hepsini. İşin en üzücü yönü,tümünün de sinemalara taşınmasıydı. Anlarım, yapılacak başka işi yoktur insanın, kalkar sinemaya gider. Ama, her işi bırakıp ille de sinema diye yola koyulmak,tezelden varmak için koşuşmak, yüreğimi karartır. Hele, milyonlarca kişinin, oturacak yer bulmak için sokaklara taşan upuzun bir kuyruğa girmelerine, ürkütücü bir sabırla bekleşmelerine ne demeli? Şu Broadway'den bir an önce sıvışmak için can atıyordum. Tanrı'nın sevgili kuluymuşum." (s. 129)

Holden, sinemayı olduğu kadar, gösterileri de sevmez.

"Ben sevmem. Doğrusunu isterseniz, hiçbir türlüünü de sevmem gösterilerin. Film kadar çirkin sayılmazlar ama, öyle üzerine düşünülecek gibişeyler de değildir. Neden dersiniz, bir kere oyunculara tutuluyorum. Sizin bezim gibi davranmıyorlar hiç. Öyle davrandıklarını sanıyorlar yalnız. Gerçekten öyle davranan tek tük oyuncu yok değil, ama herkes gibi davranmak isterken öyle bir yavanlığa

düşüyorlar ki oyununtadı kaçıyor. Bir oyuncu gerçekten iyi bir oyuncuysa, iyi olduğunu bilir, bunu bilmesi de oyunda tat tuz bırakmaz. Sir Laurence Oliver de bunlardan biri işte. Hamlet'te gördüm onu. Geçen yıl D.B. götürmüştü bizi, Phobe ile beni. (...) Ama öyle çok çok hoşuma gitmedi. Hem öyle çok çok hoş gidecek ne bulurlar bu adamda, bilmem. Evet, güçlü bir sesi var, yakışıklı oğlan da, hele yürümesine, kılıç oynatmasına diyecek yok, ama D.B.'nin anlattığı Hamlet'e hiç de benzemiyor doğrusu. İçi İçine sığmayan, kendi kendini yiyen, üzüntülü bir delikanlı bekliyoruz biz, o ise bir general bozuntusu olarak çıkıyor karşımıza. Filmin en iyi yeri, Ophelia Reis'in ağabeyine, hani şu Hamlet ile kılıç oynatan delikanlıya babasının verdiği öğütler. (...) Başka türlü edemem, bu gibi şeyleri ille de kendim okumalıyım. Karşıma oyuncu çıktı mı, kulak veremem bir türlü. Ha çuvalladı, ha çuvallayacak diye kendi kendimi yer dururum." (s. 130-13)

Sally ile buluşacakları yere Holden erken gelir. Buluşma yerinde pekçok genç insan vardır. Holden'in yaşıtı veya ondan biraz daha büyükler. Holden'in özellikle kızları değerlendirışı buruk bir mizah taşımaktadır. "Okulların çoğu tatile girmişti, holde de, hemen her köşeye serpilmiş, ayakta ya da oturmuş, sevgililerini bekleyen milyonlarca kız vardı. Bacak bacak üstüne atmış kızlar, bacak bacak üstüne atmamış kızlar, çarpık bacaklı kızlar, düzgün bacaklı kızlar, cana yakın görünen kızlar, kendilerini tanıyanların şillik saydığı kızlar. Eh bundan hoş bir görüntü de olamazdı doğrusu. Bir bakıma da iç karartan bir görüntüydü, çünkü ileride başlarına ne gelecek diye düşünmekten alamıyordu insan kendini. Yani, okuldan çıkınca.

"Çoğu, birtakım traşçılara varacaktı. O saloz arabalarının kilometre başına ne kadar benzin yaktığını hesaplayan traşçılar. Golfte, ya da masa tenisi gibi saçma bir oyunda yenilince öfkeden gözü dönen traşçılar. Ciğeri beş para etmez traşçılar.

Ömründe tek kitap okumamış tıraşçılar. Can sıkıcı traşçılar. Ama bu konuda çok ileri gitmemeliyim. Yani, kimilerine tıraşçı derken, kestirip atma huyunu bırakmılıyım." (s. 136)

Sally'de alay ettiği, eleştirdiği bu kızlardan biridir. Takside sevişirlerken, Holden, yalan da olsa onu sevdiğini söyler. Birbirlerine kur yaparlar. Oysa biraz sonra tiyatrodaki Sally, tanıdığı bir oğlanla karşılaşır. Samimi davranırlar birbirlerine; Holden kıskanır. Tiyatrodan çıkar Radio City'de buz patenine giderler. Holden, Sally'ye olmayacak bir teklifte bulunur.

"(...) Aklımdan binbir şey geçiriyordum; "Hişt, Sally," dedim.

"Ne var?" Kahvetenin öteki ucundaki bir kıızı süzüyordu.

"Canından bezdiğin olmaz mı hiç?" dedim. "Yani, bir şeyler yapmazsan, her şeyin kötüye gideceğini, çirkinleşeceğini düşünmez misin hiç? Doğru söyle, okulu, bütün o martavalları gerçekten seviyor musun?"

"Nesini seveceğim, hepsi tıraş."

"Sevmemek başka, tiksiniyor musun bütün bunlardan diye soruyorum sana. Tıraş olduğu belli, ama nefret uyandırıyor mu sende?"

"Doğrusunu istersen, sevmiyorum ama, nefret de etmiyorum. Tuhaf çocuksun, ille de..."

"Ben hepsinden nefret ediyorum," dedim. "Nasıl kinleniyorum, bilemezsin. Yalnız okuldan değil, her şeyden. New York'ta oturmaktan da nefret ediyorum. taksilerden, Madison caddesindeki otobüslerden, ikide bir arkadan inelim diye böğüren şoförlerden. Lunt'leri melek sayan hıyartolarla tanıştırmaktan, kaçmak istediğin halde asansörle inip çıkmak

zorunda kalmaktan. Brooks'da insanın durmadan eteğine yapışan hergelelerden..."

"Rica ederim, o kadar bağırma," dedi Sally Reis. Bunu niye söyledi, bilmiyorum, çünkü bağırdığım falan yoktu.

"Şu arabaları alalım ele," dedim. Durgun bir sesle konuşuyordum. "Tanıdıklarını bir düşün, hepsinin de akli fikri arabalardadır. Bir yeri çizilecek diye ödleri kopar, litre başına ne kadar kilometre yaptıklarını anlatıp dururlar, yeni bir araba alırken, daha bir yenisiyle değiştirmeyi kururlar. Eski arabalardan bile öğreniyorum. daha doğrusu, hiçbiri ilgilendirmiyor beni. Onun yerine bir atım olsa daha iyi. At bu, hiç olmazsa canlı bir yaratık. Atın oldu mu?.."

"N'oluyorsun kuzum? Neden bahsettiğini bile anlayamadım. Bir daldan bir dala sıçrayıp..."

"Sana bir şey söyleyeyim mi?" dedim. "Şu anda New York'ta bulunuyorsam, yalnız senin içindir. Sen burada olmasaydın, başka yere giderdim. Ormana kaçırdım, bir yere sığınırdım. Sen varsın diye buradayım."

"Çok şekersin," dedi. Ama, besbelli, konuyu bir an önce değiştirmek istiyordu.

"Erkek okuluna gitmelisin bir kere," dedim. "Bir kere dene. Ahmaklar yatağına düştüğünü anlarsın hemen. Senden istenilen tek şey, baş belâsı bir Cadillac alabilecek kadar bilgi toplaman, bir de, futbol takımı yenilince sonsuz acılara gömülmen. Bütün işimiz gücümüz kızlardan, alkoldan, yatıp kalkmaktan söz açmak. Her okulda küçük küçük birlikler kurulmuştur, biri ötekinin sözünden çıkmaz. Basketbol takımındaki çocuklar birbirini tutar, Katolikler birbirini tutar, aydın geçinenler birbirini

tutar, briç hastaları birbirini tutar. Düşün, Ayın Kitabı Kulübü'ne yazılanlar bile birbirini tutar. Şöyle akıllıca iki satır lâf etmeye kalkışsan..."

(...)

Eğildim , Sally Reis'in elini tuttum. Kaçıklık işte. "Matrak geçmiyorum," dedim. "Bankada yüz seksen dolara yakın param var. Yarın sabah, bankalar açılınca gidip çekebilirim, sonra bizim arkadaştan arabayı alırım. Ha? Ne dersin? Paralar suyunu çekene kadar bir köy evinde kalırız, paralar tükenince de bir iş bulurum kendime, şöyle ırmaklı, dereli bir yerde yaşarız, ileride de evleniriz. Kışlık odunumuzu gider kendim keserim ormanlardan. Hey Allahım, yaşamanın tadını çıkarmak diye buna derler işte! Ne dersin, ha? Haydi! Konuşsana! Benimle böyle bir işe girişmek ister misin? N'olursun hayır deme!" (s. 144-145)

Sally, "hayır" der. Tutunacak tek dalı kalmayan Holden, Sally'ye sığınmıştır. Oysa Sally, Holden'i duygularına anlayabilecek kapasitede biri değildir. O kurulu düzeni kabul etmiş alelade bir kızdır.

Holden'in bekleyecek zamanı yoktur. Okulu bitirince şartların değişeceğini bilmektedir. O, evlendiği zaman, elinde bir sürü bavulla asansörler binmek zorunda kalacağını; bütün tanıdıklara telefon etmek; kaldığı otellerden anlara kart yollamak gerekeceğini bilmektedir. Bir dairede, kendini para kazanmaya vermiş bir memur olarak, Madison caddesinde taksi veya otobüsler işine gidip gelen, gazeteler okuyan, budalacak filmler, eğitici filmler seyreden, çeşitli gösterilerle, dünya haberleriyle ilgilenen biri olmamak istememektedir.

Olmayacak teklifine olumlu cevap alamayınca, genelde kızlara karşı kibarlığı elden bırakmayan; çirkin sözler sarfetmeyen Holden, kıza iğrenç bir biçimde hakaret eder: "*Haydi kalk gidelim buradan,*" dedim."*Doğrusunu istersen, senin kadar*

boktan bir karı görmedim." (s. 147) der. Kıza hakaret ederken ne yaptığının farkında olmadığını ifade eder. Hatasını anlayınca ne kadar dil döker, özür dilerse de Sally ağlamaya başlamıştır. Sadece mahçup değildir; kızın babasına anlatmasından da korkmaktadır. Yaptığına pişmandır ve korkmaktadır; buna rağmen, kendini tutamaz kahkahalarla gülmeye başlar. Bu, durumu daha üzücü hale sokar. Sonunda Sally'nin ısrarları üzerine eşyasını alıp ayrılır. Oradan ayrılınca bu fikirlerin nereden aklına hem de Sally ile estiğine şaşırır. *"İnsan böyle bir işe girişebilir ama, Sally ile değil. En tuhafı benimle gelmesini içtinlikle istemiştin. En tuhafı da bu işte."* (148)

Sally'den ayrıldıktan sonra, kendisinden üç yaş büyük olan Carl Luce'ye telefon eden Holden, akıllıca bir sohbet hayal etmektedir.

Carl Luce ile buluşmasına daha zaman vardır. Radio City'deki sinemaya gider. Film arasında gösteriler yapılır. Yaptığı eleştiriler dikkate alınır, genç yaşına rağmen Holden, sinema, müzik ve tiyatro hakkında olgun, tutarlı eleştiriler yapabilecek estetik olgunluğa ulaşmıştır. Özellikle kitlelerin kolektif tepkileri karşısında uyanık kalabilmekte, yargılayabilmektedir. Her yıl yapılan bir gösteri vardır ki, Holden'in değerlendirmesi çok mantıklı ve anlamlıdır. çağdaş Amerikan gençliğinin, böyle renkli gösterilerle sunulan sun'i dini fantezilere itibar etmediğini göstermektedir :

"Sonra, Radio City'de her yıl yaptıkları bir numara vardır, onu çıkardılar ortaya. Haçlar, putlar taşıyan birtakım adamlarla birlikte bir sürü meleğin sahneye fırlaması, bine yakın insanın bir ağızdan "Come all Ye Faithful" diye çağırması. Manyaklık işte. Evet biliyorum, sözümona dinsel bir anlamı var bunun, sözümona çok güzel bir şey, ama ellerinde haçlarla bir sürü oyuncunun sahnede dört dönmesinde din ile, güzellikle ilgili bir yan göremiyorum ben. İşlerini bitirip de sahneden çekilirken, bir an önce cigara tellendirmek için acele ettikleri belli oluyordu. Bir yıl önce Sally Reis ile

görmüştük bunu, kızcağz oyun süresince, aman ne güzel, giysileri ne hoş diye çırpınıp durmuştu. Ben de ona demiştim ki, bizim İsa Reis bu maskaralığı görse, insanlığın haline acıyarak gülümser, demiştim. Sally kızmış, beni zındıklıkla suçlamıştı. Bilmem, belki de öyleyimdir. Bu gösteride İsa'nın hoşuna gidebilecek tek şey, davulcu olabilirdi ancak." (s. 151-152)

Gösterilerden sonra başlayan filmin hikâyesini de anlatan Holden, eleştirilerinde yine mantıklıdır. Henüz onaltı yaşındadır ama kendisinden çok yaşlı insanların filmlere gösterdikleri tepkileri kimi zaman komik, kimi zaman acınası bulur. Bu gençlik doğrudan duygu sömürüsüne ve aldatmacalara dayanan filmlere itibar etmemektedir; en trajik olanını bile komik bulmaktadır.

"Film boyunca ilgimi çeken ne oldu bilir misiniz? Yanımda oturan bir kadıncağzın iki göz, iki çeşme ağlaması. Filmdeki budalalıklar arttıkça kadıncağzın zırlaması da artıyordu. Ne yufka yürekli kadın diyeceksiniz, değil mi? Değil işte. Kadının yanında filmde canı sıkılan, çiş gelen küçük bir oğlan vardı, zavallıcağı bir türlü kenefe götürmedi kadın. Bunlar böyledir işte. Sinemada buna benzer zırva filmlere gözyaşı dökenlerin yüzde doksanı, dünyanın en taş yürekli, en amansız insanlarıdır. İnanın öyledir." (s. 154)

Radio City'de seyrettiği bir savaş filmidir. Bu filmi değerlendirirken Holden'in savaşa ve askerliğe karşı olduğunu öğreniriz. Savaş yıllarında çıkarmaya ilk katılanların arasında bulunan ağabeyi D.B. ordudan nefret etmektedir. Eline silah almamış, tek çatışmaya katılmamış, tek insan öldürmemiş, hatta silahı nasıl tutacağını bilmeyen D.B. ordudan, askerlerden, askerlikten nefret etmektedir. Ancak, D.B.'de Holden'in çözemediği, ordudan son derece nefret etmesine rağmen, kendisine Farewell to Arms isimli kitabı, "çok müthiş bir kitap" diyerek vermesidir.

"Çok müthiş bir şey, diyordu. Kitapta yüzbaşı Henry diye bir sümsük var, sözüm ona efendi adam. D.B. savaştan, Ordu'dan bu denli nefret etsin, sonra da tutup böyle bir zirvayı beğensin, işte anlayamadığım şey bu benim." (s. 155)

Holden barlara sık sık gitmesine rağmen, barların ortamını da beğenmez. Oraları ya suni, ya saçma, ya da ahlâksız bulur. İnsanlar ise acınacak, tiksiniyecek, nefret edilecek hâldedirler barlarda.

"New York'lu olmayanlar için söylüyorum, Wicker Bar, Seton Hotel denen caşcaflı bir otelin barıdır. Sık sık giderdim oraya bir zamanlar, artık uğramaz oldum. Yavaş yavaş ayağımı kestim. Çok züppe, çok alengirli bir yerdir, aradığınız her hıyarı da bulabilirsiniz orada. (...) Şarkıcı olana, yani Janine Reis (...) mırıldanması ve kırıtması bitince, yarı İngilizce, yarı Fransızca, ama her iki yarısı da budalaca bir şarkı söyler, mevcut hıyarların topu da zevkten dört köşe olurdu. Orada uzun bir süre kalıp bütün o avanakların avuçlarını patlatırcasına alkışlamalarını görseniz, yemin ederim, yeryüzündeki bütün insanlardan nefret ederdiniz." (s. 156)

Kendisinden üç yaş büyük olan ve şimdi üniversitede okuyan Luce ile buluşmak için barda beklemeye başlar.

"Luce Reis, malın gözüdür, gözü. Whooton School'dayken, sözümona beni çalıştırmakla görevlendirilmişti. Ama, yaptığı tek iş, geç vakit bizleri odasında toplamak, cinsel konular üzerine söylev çekmekti. Bilirdi de bu konuyu, hele sapıkları çok iyi tanırdı. Koyunlarla birtakım işler çevirenleri, şapkasının içine astar diye kadın donu diktirenleri, ibneleri, sevicileri anlatırdı bize. Birleşik Amerika Devletleri'nde ne kadar ibne, ne kadar sevicisi varsa, tümünü tanırdı bizim Luce Reis. Aklınıza gelen

herhangi bir kimsenin adını söyleyin, ibne midir, değil midir, şıp diye söylerdi. Hay Allah, ibne dediklerinin arasında evli barklı kimseler de vardı. Biz üstelerdik: "Ne yani?" derdik. "Joe Blow da mı ibne? O iri kıyım adam, gangster, kovboy rollarene çıkan Joe Blow?" Hiç istifini bozmazdı Luce Reis: "Yüzde yüz," derdi. ne sorsanız, hep bu "yüzde yüz" ile karşılaşırdınız. Evli olup olmamanın ibnelikle ilgisi olmadığını söylerdi. Evli erkeklerin yarısından çoğunu ibneliklerini bilmeyen ibneler sayardı. İbne özelliklerini taşıyan bir insanın, bir gecede bile ibne olabileceğini söylerdi. Hepimizin gözünü korkutmuştu. Ha ibneleştim, ha ibneleşeceğim diye kendimi yer dururdum. İşin en tuhafı, bana kalırsa, Luce Reis'in kendisi de ibneydi. Neden dersiniz, koridorda her rastladığına: "Bak bakalım şunun ölçüsüne," der, kışına tekmeyi savururdu. Ayrıca, ne zaman kenefe girse, kapısı açık bırakır, siz muslukta dişinizi fırçalarken durmadan konuşurdu. Besbelli, ibne numaraları bunlar. Okulda gerçek ibneler tanımıştım, hep buna benzer numaralar yaparlardı, onun için Luce Reis'ten oldum olasıya kuşkulandırmıştımdır. Ama, bütün bunlar bir yana, akıllı çocuktan doğrusu" (s. 157-158)

Luce, birkaç dakikalığına gelmiştir. Holden, yıllar önce olduğu gibi şakalar yapmaya çalışırsa da hayâl kırıklığına uğrar; zira karşısındaki o Luce değildir. Luce, gitmek için kalkar, Holden, konuştuklarından ve anlamsız şakalarından pişman, adeta Luce'e yalvarır: "Biraz daha kal" dedim. "N'olur? Çok yalnızım. Ha?" Geç kaldığını söyledi, oturamazmış daha çok, gitmeliymiş." 160

Luce gittikten sonra barda içki içmeye devam eder. İyice sarhoş olmuştur. Kalkar, Sally'nin evine telefon eder. Kızı uyandırır ve özür diler.

Vestiyere giderken sarhoştur. Birden ağlamaya başlar.

"Ağlıyordum. Neden bilmem ama, ağlıyordum iŖte. Yalnızlıktan, bezginlikten. Vestiyere varınca, verdikleri numarayı bulamadım. Vestiyerdeki kız çok anlayıŖlı davrandı. Numarayı bulamadığım halde paltomu verdi. Little Shirley Beans'i de verdi, hani Phoebe'ye aldığım plağı; efendi kızdı doğrusu." (s. 165)

Holden, yalnızdır, çaresizdir, gidebilecek, sığınabilecek bir yeri yoktur. Gittikçe tükenmektedir. Parası bitmektedir. Çaresizliği açıkça görölmektedir artık. Bardan çıkar.

"DıŖarı çıkınca, ayılır gibi oldum, ama hava gene çok sođumuŖtu, çenelerim vurmaya baŖladı. Bir türlü durduramıyordum. Madison caddesine çıktım, otobüs belkemeye koyuldum. Param suyunu çekiyordu, elimde kalanı taksilerde çarçur etmenin sırası değildi. Ama, o devrilesi otobüsleri de hiç çekmiyordu canım. Hem nereye gideceğimi de bilmiyordum duğrusu. Niyetim o küçük göle gitmek, ördeklerin ne yaptıklarına, orada olup olmadıklarına bakmaktı. Oradalar mı, değiller mi, öğrenememiŖtim bir türlü. Park uzak sayılmazdı, gidecek baŖka yerim de yoktu, -nerede uyuyacağımı bile bilmiyordum- parkın yolunu tuttum. Yorgun falan değildim. Büyük bir sıkıntı vardı içimde o kadar. (s. 166)

Elinde Phoebe'ye aldığı plak, ördeklerin orada olup olmadıklarını görmek için parka gider. Ŗuuraltında ördeklerle kendini özdeŖleştirir. Okuldan kovulmuŖtur, sığınacak yeri yoktur. KıŖ gelince, göl donacak ve ördekler de kendi durumuna düşecektir. Kendisi çaresiz olduğu için ördekleri de merak eder. Bir yerde merak kendinedir. Karanlıkta, titreye titreye gölü arar bulur, ama ördekler yoktur.

"Belki bir yerlere sığınmuŖlardır dedim kendi kendime, belki kıyıda ki otların arasında uyuyakalmıŖlardır." (s. 167)

Gölün kenarında bir sıraya oturur, saçları buz tutmaya başlamıştır; kendi tabiriyle "itler gibi" titremektedir. Zatürre olmaktan ve ölmekten korkar. Ölüm, kardeşi Allie'yi hatırlatır ona. Allie'nin ölümünden sonra bir daha toparlanamayan annesi gelir gözlerinin önüne.

"Gözümün önüne geldi hâli: giysilerimi, cimnastik öteberimi ne yapacağını bilemezdi herlahde. Tek avuntum, Phoebe Reis'i gömme törenine getirmeyeceklerini düşünmekti, bu gibi törenlere katılamayacak kadar küçüktü daha.

"Tek avuntum buydu. Sonra, o bir sürü insanın, bütün takım taklavatla birlikte beni gömüleceğim yere, üzerindeki taşa adımın kazındığı çukura getirişlerini düşündüm. Ölülerin arasın. Dilerim, ben ölünce, şöyle akli başında biri çıksa da, denize, ya da bir ırmağa atıverse beni. Çukura sallandırılmaktansa her şeye varam. Hele pazarları gelip insanın göbeğine çiçek yerleştirmeleri yok mu! Çiçek ha? Benim canım çıkmış, çiçek neme?

"Pazarları, hava günlük güneşlik oldu mu, bizimkiler gidip Allie Reis'in mezarına çiçek koyalra. İki üç kez ben de katıldım onlar, sonra boşverdim. Neden dersiniz, bir kere sinirimi dokunuyor onu öyle görmek, o saçma çukurda yattığını, çevresini ölülerin aldığını görmek. Açık havalarda gene o kadar koymuyor ama, bir iki keresinde, biz tam mezarın başındayken yağmur boşandı. Berbat bir şey. Mezarına yağıyor, otların arasından göbeğine yağıyordu, yağmura boğulmuştu her yer. Mezarlıktakiler çil yavrusu gibi dağıldı, herkes arabalara koştu. Asıl bu kodu işte bana. Hepsi da arabalarına girebilir, radyolarını açar, hoşlandıkları bir yerde yemeğe gidebilirlerdi, Allie'den başka hepsi. Buna katlanamıyordum işte. Biliyorum, biliyorum, çukura sarkıttıkları yalnız gövdesi, ruhu gökyüzünde,

cennette, ama gene de katlanamıyorum. O çukura tıklacak adam mıydı Allie?" (s. 167-168)

Ölüm korkusu Holden'i eve sürükler. Phoebe'yi "ölmeden önce (!)" bir kere daha görmek ister. Anahtarı vardır. Gizlice evlerine girer; bir hırsız gibi.

"Evin holü zifiri karanlıktı, lamba da yakamazdım elbet. Herhangi bir şeyi devirmek, gürültü çıkarmak, bütün işimi bozabilirdi. Çevremi görmüyordum ama, girdiğim yerin bizim ev olduğunu da iyice biliyordum. Bizim holün kendine göre bir kokusu vardır, hiçbir evin kokusuna benzemez. Nasıl bir kokudur deseniz kesinlikle söyleyemem şimdi. Lahana kokusu da değil, kadın kokusu da değil -nasıl bir kokudur, anlatamayacağım-, ama bizim evin kokusu olduğunu çok iyi biliyorum." (s. 168)

Ağabeyi D.B.'nin yatak odasında uyuyan kardeşi Phoebe'yi uyandırır. Konuşurlar. Phoebe'nin, Holden hakkındaki teşhisi, dokuz yaşındaki bir kızdan beklenmeyecek derecede isabetlidir:

"Phobe:

"Başına gelen hiçbir şeyi sevmiyorsun."

Bu söz daha bir daraltdı yüreğimi. "Daha neler! Sevdiğim bir sürü şey var. Boş konuşup durma. Neden öyle söylüyorsun?"

"Hiçbir şeyi sevmiyorsun da ondan. Hangi okula gitsen sevmiyorsun. Binlerce şey var sevmediğin. Hiçbir şeyi sevmiyorsun."

"Daha neler!" dedim. "Bunda yanılıyorsun işte, bu söylediğin yanlış. Neden böyle konuşuyorsun?" Kız öyle bir kararttıyordu ki içimi.

"Hiçbir şeyi sevmiyorsun da ondan," dedi. "Söyle bakalım birini."

"Birini mi? Sevdiğim bir şeyi mi yani?" dedim.
"Peki, söyleyeyim."

Aksiliğe bak ki, gereğince toparlayamıyordum kendimi. Kimi zaman böyledir, ilgisini toparlayamaz insan.

"Yani, çok sevdiğim bir şey, değil mi?" diye sordum.

Karşılık vermedi. Yatağın öteki ucunu kaymış, garip bir biçimde kıvrılmıştı. Kilometrelerce uzaktı benden.

"Cevap versene," dedim. "Çok sevdiğim bir şey mi, yoksa sadece sevdiğim bir şey mi?"

"Çok sevdiğin bir şey."

"Pekâlâ," dedim. Ama aklına bir şey gelmez. Önce hemşiriler, sonra okul arkadaşı James Castle.. gelir aklına.. Uzun tereddütlerden sonra, ölen kardeşini söyler.

"Allie'yi severim," dedim. "Şu anda yaptığımı yapmayı da severim. Seninle karşılıklı oturmak, senin sorduğunu düşünmek..."

"Allie öldü. Sen hep öyle dersin! Biri öldümü, artık onu gerçekten sevmek.."

"Öldüğünü ben de biliyorum! Bilmez olur muyum hiç? Ama seviyorsam, ölse de gene severim onu. Sevdiğin bir insan ölünce, o öldü diye sevgin de sona erecek değil ya. Hele, o ölen insan, tanıdığın yaşayanlardan kat kat daha sevimli bir insansa!" (...)

"Ama sen ne dersen de, şu anda sevdiğim bir şey var," dedim. "Seninle başbaşa oturmak, karşılıklı gevezelik etmek..."

"Bu bir şey sayılmaz."

"Öyle bir sayılır ki! Neden bir şey sayılmayacakmış? İnsanlar tuhaf oluyor, hiçbir şeyi bir şey sayamıyorlar. Ne orospu dünyası bu be!"

"Yeter küfrettiğin. Peki, başka bir şey söyle. Olmak istediğin bir şey varsa onu söyle, bilim adamı ya da avukat gibi."

"Bilim adamı olmam. Fenden zayıfım."

"Avukat ol öyleyse, babam gibi."

"Avukatlık fena iş değil, ama beni açmaz," dedim. "Daha doğrusu, avukatlık ne zaman iyi bir iş olurdu, bilir misin? Avukatlar suçsuzları ölümden kurtarmaya verselerdi kendilerini. Ne var ki, insan avukat olunca bu gibi şeylerle uğraşmaz. Aklı fikri bol para kazanmak, golf oynamak, briç oynamak, araba satın almak, martini içmek, kodamanlık taslamaktır. Hem, suçsuzların hayatını kurtarmakla uğraşsanız da, bunu gerçekten suçsuzları kurtarmak için mi yaptığınızı, yoksa o zıpır filmlerdeki gibi, davayı kazanınca herkes omuzunuzu okşasın, sizin ne yaman avukat olduğunuzu görsün diye mi yaptığını nasıl bilebilirsiniz? Sersemin biri olmadığınızı nasıl anlarsınız? Anlayamazsınız işte!"

(...)

"Ne olmak isterdim, bilir misin?" dedim. "Ne olmak isterdim bilir misin? Şu orospu dünyada seçme hakkı bana tanınsaydı demek istiyorum?"

"Ne? Yeter küfrettiğin."

"Türküyü bilirsin: Bir gönül bir gönlü çelerse çavdarlar arasında... Bana kalsa..."

"Öyle değil, 'Bir gönül bir gönlü çelirse çavdarlar arasında... Bana kalsa..."

"Öyle değil. 'Bir gönül, çavdarlar arasından gelen bir gönle rastlarsa!' Aslı bu,' dedi Phoebe Reis. "robert Burns'ün şiiri."

"Robert Burns'ün şiiri olduğunu biliyorum."

Haklıydı. Doğrusu: "Bir gönül, çavdarları arasından gelen bir gönlü rastlarsa'dır" Ama böyle olduğunu o zamanlar bilmiyordum ben.

"Aklımda dediğim gibi kalmış: 'Bir gönül bir gönlü çelirse çavdarlar arasında' diye," dedim. "Her neyse, diyeceğim, büyük bir çavdar tarlasında oynayan çocuklar geliyor gözümün önüne. Binlerce çocuk, ortada da, onlara göz kulak olacak benden başka tek büyük yok. Buna düşen, oraya buraya koşup önünü göremeyen çocukların, sarp kayalıklardan aşağıya yuvarlanmalarını önlemek, uçurumun kenarında yakalamak onları. Gün boyunca bütün işim gücüm bu, çavdar tarlasında çocukları kollamak. Biliyorum, budalaca bir şey, ama bunun dışında gerçekten yapmak istediğim bir iş yok. Biliyorum, budalalık." (s. 185-186-187)

Parası kalmamıştır kardeşi Phoebe'den para ister. Phoebe, Noel harçlığını olduğu gibi Holden'e verir. Holden çok duygulanır ve ağlar.

"İyi ama, ne kadar para var burada?"

"Sekiz dolar seksen beş sent. Hayır altmış beş sent. Birazını harcadım."

"Bu söz üzerine, birden ağlamaya başladım. Tutamadım kendimi. Kimsenin duymayacağı gibi ağlıyordum ama, ağlıyordum işte. Ben ağlamaya başlayınca Phoebe Reis ürktü, caydırmak istedi beni

ağlamaktan, ama bir kere başlamaya görün, gözyaşınızı tutamazsınız artık. Yatağın kenarında oturuyordum, boynuma doladı kolunu Phoebe Reis, ben de onun boynuna sarıldım, ama uzun süre toparlayamadım kendimi. Tıkanacak gibi oluyordum. Phoebe Reis'in öyle bir ödü koptu ki!" (s. 194)

İsterse evde pekâla kalabilecektir. Kalırsa kıyamet kopmayacağını bilmesine rağmen, gitmeye kararlıdır. Fahişe olayından sonra bir otele gitmeyi de göze alamaz. Gideceği, sığınabileceği bir yeri yoktur. Aklına eski öğretmenlerinden Mr. Antolini gelir. Telefonla, evlerinde kalıp kalamayacağını sorduğu öğretmeni memnuniyetle kabul eder.

Öğretmeni ve hanımı iyi karşılar; bir süre sohbet ettikten sonra Mr. Antolini, yatması için yatak hazırlarlar. Daha Mr. Antolini'yi dinlerken gözlerinden uyku akan Holden, yastığa başını koyar koymaz uykuya geçer. Bir ara, yüzünde bir el hisseder. Yatağında doğrulur; gözlerine inanamaz; öğretmeni Mr. Antolini, yanağını okşamaktadır. Çok rahatsız olur; kalkıp üzerini giyinir ve bavullarını gidip istasyondan almak bahanesiyle evi koşarak terkeder.

"Başıma böyle bir iş geldi mi, hergeleler gibi başlarım terlemeye. Küçüklüğümden beri yirmi kere gelmiştir bu iş başıma. Hiçbir seferinde de serinkanlılıkla karşılayamadım." (s. 209)

Yine sokaktadır, yine yalnız ve yine çâresizdir. Mr. Antolini hakkında düşünceleri çelişkilerle doludur. Öğretmenin karanlıkta yüzünü okşamasını ne kadar iyiye yormaya çalışırsa da, korkunç bir ruh hâli içindedir. Evden çıkarken nereye gideceğini bilmemektedir.

"Bir otele gitmek vardı ama, Phoebe'nin parasını harcamak istemedim. Lexinton'a kadar yürüdüm. Büyük Central metrosuna bindim. Bavullarım, öteberim yerli yerindeydi. Şu saloz bekleme holündeki sıraların birine kıvrılır, bir güzel uyurum,

dedim. Hol kalabalık olmadığı için önceleri biraz rahat ettim. Ayaklarımı da sıranın üzerine koyabilmişim." (s. 169)

Daha sonra başı ağrımaya başlar. Onun, sıcak yatağa ihtiyacı vardır. Mr. Antolini'yi düşünmek de beynini zorlamaktadır.

"Başımdan geçeni unutmak istiyordum ama, elimde olmayarak Mr. Antolini Reis'i düşündüm, karısı evlerinde kalmadığımı görünce hocanın ona ne diyeceğini. (...) Üzerinde durduğum, uyanınca onu başucumda, yüzümü okşarken bulmamdı. Diyeceğim, belki de ben aldanmışım adamın bana kötü gözle baktığını sanmakla. Olur a, belki de adamcağızın herhangi bir sapıklığı yoktu da, sadece uyuyanların yüzünü okşamaya düşküdü. Nasıl anlatayım size, bu konuda nasıl olur da kesin bir şey söylenebilir? Bir ara aklımdan geçti, belki de en doğru bavulumu, ötebirimi alıp Mr. Antolini'nin evine dönmekti. Anlayacağınız, adam gerçekten sapık da olsa, bana karşı insanca davrandı diye düşünmeye başlamışım. Öyle ya, gecenin geç saatinde telefon ettiğim halde, hık mık etmemiş, hemek gelebileceğimi söylemişti. üstelik de, üşenmemiş, aklın boyutları üzerin uzun uzun öğütler vermişti bana. Hem, tükürdüğünü yalamamak için canına kıyan James Castle'a yaklaşan tek kişi o değil miydi? Bütün bunlar aklıma geldikçe de umutsuzluğum arttı. Anlayacağınız, en doğrusugaliba oraya dönmek, demeye başlamışım kendi kendime. Belki de, içinde hiçbir kötülük olmadan okşamıştı yüzümü. Ne var ki, bunu düşündükçe, daha bitkinleşiyor, daha bir sinirli oluyordum." (s. 210-211)

İyiye yormaya çalışsa da, daha önce ifade ettiği gibi, böyle çirkin sarkıntılıklarla en az yirmi defa karşı karşıya kalmıştır. Ancak, bu defa ki daha çok ağırına gitmiştir. Zira, çâresiz kaldığı ve uykuya çok ihtiyaç duyduğu bir zamanda sığındığı evde

karşılaştığı durum, Holden'de yıkımlara sebep olur. İnsanlara olan güveni sarsılmıştır. Mr. Antolini'nin hareketi, Holden'i öylesine etkiler ki, kızkardeşi Phoebe'nin okulunun duvarlarına yazılan "ibne" kelimesinden çok huzursuz olur. Başka bir zamanda olsa aldırmayacağı, gülüp geçeceği kelimelerle kendisi arasında bir bağlantı bulur. Özellikle arkadaşı Luce'un sözlerini hatırlarsak Holden'i korkusunda haklı buluruz. Luce, insanların büyük bir kısmının eşcinsel olduğunu, ancak pekçok insanın bu durumundan habersiz olduğunu söylemiştir. Yine, bir insanın bir gecede "ibne" olabileceği gibi korkunç bir ihtimale de dikkat çekmiştir. Hatta, bizzat Holden, bu korkuyu hep duyduğunu biliyoruz. Holden, okulun duvarında gördüğü "İbne" kelimesinden çılgına döner.

"Delirtti bu beni. Bütün çocuklar, bu arada Phoebe Reis de bunu görecek diye düşündüm, ne anlama geldiğini soracaklar kendi kendilerine, sonra da, soysuz çocuğun biri, böbürlene böbürlene bu sözcüğün anlamını açıklayacak onlara, zavallıların hepsi günlerce bunu düşünüp, bunu kuracaklar. Bu sözcüğü yazanı öldürmek geliyordu içimden." (s. 216)

Holden, duvardaki yazıyı siler. Merdivenlerden inerken duvarda aynı kelimeyle yine karşılaşır ama bu defa silemez.

"Bir türlü çıkmadı. Hem, boş bir çaba bu. Önünüzde bir milyon yıllık ömür olsa, yeryüzü duvarlarına yazılan "İbne"lerin yarısını bile silemezsiniz." (s. 217-218)

Bu iğrenç hastalık insanlığı öylesine kuşatmıştır; adeta bundan kurtulmak imkânsızdır.

"Rezalet bundan kopuyor işte. Şöyle durgun, rahat bir yer bulamazsınız yeryüzünde. Neden dersiniz, öyle bir yer yok da ondan. Kimi zaman öyle bir yer gelir aklınıza, ama oraya adımınızı attınız mı, hiç kuşkulamadığınız bir anda biri içeri sızar, gözünüzün önünde duvara "İbne" sözünü yazıverir."

Hele bir deneyin, hak vereceksiniz bana. Öyle sanıyorum ki, günün birinde ölürsem de beniz bir mezarlığa atar, tepeme de bir mezar taşı dikerlerse, taşın yukarı yerinde "Holden Caulfield" sözcükleri bulunacak, hemen altında doğum ve ölüm yılım, sonra da, bütün bunların altında, o belâlı "İbne" sözcüğü. Bunun böyle olacağına kalıbımı basarım." (s. 219-220)

Gece istasyonda bir sıranın üzerinde geçirir. Pazartesidir. Caddelerde yürürken geçen yılki Noel'i hatırlar. Üzülür. Öylesine yorgun ve perişan bir haldedir ki:

"Her kaldırımın sonunda, yolun öbür yakasına varamayacakmışım gibi bir duyguya kapılıyordum. Sanki yere saplanıp gittikçe batacakmışım da kimse bir daha beni göremeyecekmış gibi. Bunun beni ne kadar ürküttüğünü bilemezsiniz." Bu durum Holden'in bedeni olmaktan çok ruhi çöküntüsünün, ruhi yokoluşunun göstergesidir." (s. 221)

Bu anda düşündükleri Holden'in kafasında yarattığı cennetin tarif etmektedir. O cennette, yapmacıklık, yalan, riya, sahtelik, aldatmaca yoktur:

"Bir sıraya çöktüm. Soluk alamıyordum, her tarafımdan ter boşanıyordu. Yanılmıyorsam bir saat kadar kaldım orada. Sonunda neye karar verdim, bilir misiniz? Alıp başımı gitmeye. Hem de bir daha eve dönmek, başka bir okula girmemek üzere. Yalnız Phoebe Reis'i göserecektim bir kez daha. Noel parasını eline tutuşturacaktım, sonra da, düşe kalka, Batı'ya doğru gidecektim. Nasıl mı? holland Tunnel'e inip otostop yaparak. Bir arabayı durduracaktım, gittiği kadar gidecektim onunla, arkasından başka bir araba, arkasından başka bir araba, arkasından daha başka bir araba derken, günün birinde Batı'da bulacaktım kendimi, güneşli bir ülkede, hemencecik de bir işe girecektim. Ne iş olursa olsun, umurumda

bile değildi, yeter ki kimse tanınmasında beni. en doğrusu, sağır dilsiz numarası yapmaktı. Böylece, onunla bununla beylik konuşmalara katlanmaktan kurtulurdum. Birinin bana diyeceği mi var, yazar kağıda verir. Bir iki derken, nasıl olsa tak eder canlarına, ben de ömrümün sonuna kadar kimseyle konuşmadan otururum oturduğum yerde. Boşver o sağır dilsiz derler, uğraşmazlar bir daha benimle. Hergelenin saloz arabasına doldururum benzini, yağı, aldığım haftalıklarla bir kulübe yaptırırım kendime, ömrümün sonuna kadar yaşarım orada. Tek istediğim, ormanın içinde değil de, ormana yakın olsun ki, doya doya güneşlenebileyim. Yemeklerimi kendim pişiririm, günün birinde evlenmek isteyince de, kendim gibi sağır dilsiz bir kız bulurum, basarım nikâhı. Gelip kulübemde yaşar benimle, bir diyeceği olunca o da herkes gibi bir kağıda yazar diyeceğini, uzatır bana. Çocuklarımızı da insan içine çıkarmayız, gizleriz bir yere, okuma yazma öğrensiler diye bol bol kitap alırlar onlara." (s. 214-215)

Kız kardeşiyle vedalaşmak, ona Noel harçlığını geri vermek için okuluna gider. Phoebe'yi göremeyince, buluşmak için okula bir pusula bırakır.

Okulda ziyaretine gittiği Phoebe'de eşyasını toplamış ağabeyiyle Batı'ya gelecektir. Holden bunun imkânsızlığını anlatır. Bu durum aslında yeni bir Holden'e işarettir. Holden, kardeşini parka götürür ve atlıkarıncaya bindirir. Phoebe, ağabeyini ikna etmiştir; Holden eve dönecektir.

"Kalleş bir yağmur başlamıştı. Bardak boşanırcasına. Çocuklarını bekleyen bütün analar, ıslanmaktan kurtulmak için koşup atlıkarıncanın saçağı altına sığındılar, bir ben uzun süre olduğum yerde kaldım. Boynum, pantolonum iyice ıslandı. Avcı şapkam bir bakıma koruyordu beni, ama gene de sudan çıkmış ite döndüm. Hoş, aldırduğım da yoktu ya. Phoebe'nin öyle döndüğünü, dönüp durduğunu

görmek öylesine umutlandırmıştı ki beni! Doğrusunu isterseniz, neredeyse bağıracaktım sevincimden. Belki de, o masmavi paltosuyla dönüp durması çok dokunmuştu bana. Keşke siz de orada olabilseydiniz de görseydiniz Phoebe Reis'i" (s. 228)

Pencey Koleji'nden atıldıktan sonra yaşadıkları onu bunalıma sürüklemiştir. O kendisini çok iyi görse de doktor tedavisi gerekli görülmüştür. Bir yıl hastanede kalmıştır. Yakında hastaneden çıkacağını ve yeni bir okula başlayacağını ifade ederken bu olayları anlatmanın burukluğunu da yaşamaktadır. Bütün sözünü ettiklerinin eksikliğini duyan Holden Caulfield; öyle ki, Stradlater ve Ackley'i, Maurice'i bile özlemektedir.

IV. SONUÇ

Jerome David Salinger, İkinci Dünya Savaşı sonrası Amerikan toplumunun içerisinde bulunduğu durumu eserlerinde en gerçekçi bir şekilde yansıtan ender sanatçılardan biridir. Özellikle savaş sonrası toplumun değer yargılarındaki değişim birey ve özellikle gençler üzerindeki etkisi Salinger'i etkilmiştir. Sevginin gerekliliği üzerinde yoğunlaşan Salinger eserlerinde okuyucuya kendi problemlerini hatırlatır. Diğer bir yandan da okuyucunun bu yalnız kalabalığın bir ferdi olduğunun idrakine varmasına yardımcı olur. Salinger'in eserlerinde 'saflik hayali' (dream of innocence) ve suç gerçeği (the fact of guilt) bir aradadır. Donald Borr'a göre Salinger'in eserleri kendisinin bir cehennemde olduğunu düşünenler hakkındadır.⁸

Salinger genel olarak eserlerinde gencin sosyal çevresi ile birlikte durumunu kendi iç dünyasında cereyan eden çelişkileri ve bu çelişkilerin insanlar arasındaki ilişkilerde etkisini inciler. Salinger modern gencin sorunlarına yaklaşımda gencin yakın çevresi olan okuldan ve arkadaş çevresinden yola çıkar.

Salinger hemen tüm eserlerinde gencin toplumdaki yerine ve toplumun değer yargılarının gençler üzerindeki etkisine değinir. Salinger modern gencin çelişkilerine ve problemlerine kesin bir çözüm önermez. Bu bakımdan eserleri sisteme karşı doğrudan bir saldırı değildir. Ancak sistemin aksak yanlarını gençliğe verdiği önemen derecesini materyalist başarı anlayışını göstermekten çekinmez.

Gönülçelen'de Holden'in ve toplumun haklarını tartışmak yerine bunları karakterlerin yaşamında açıkça göstererek anlatır. Olaylar zinciri okuyucunun sonucu tahminine imkan sağlar. Böylece okuyucu bilmenin verdiği ortak bir hazzı tadar. Ancak bu bilinç kahramanın yanılgılarına katılma

⁸Gwynn L. Fredricck-Brotner L. Joseph, *The Fiction of J.D. Salinger* University of Pittsburgh Press, U.S.A., 1979, s 2.

anlamında değil yanlışların getireceği sonuçları algılama şeklindedir.

Gönülçelen,yaşadığı toplum içerisinde kendisine sevgi ve anlayış dolu bir yer bulma çabasında tükenen ve yıllar sonra bu genç yaşına rağmen ömrünün bir kayıptan ibaret olduğunu görmeye zorlanan Holden gibilerin öyküsüdür.Holden kendisiyle kolayca özdeşleşebileceğimiz evrensel bir karakterdir.Roman Amerikan geçliği ile yetişkinler arasındaki değişimi çatışmaları ve gerilimi başarıyla yansıtmaktadır.

Gövnülçelen modern toplumda insanca ve insani değerlerle mutlu olamak isteyen gencin yerini ve durumunu yetişkinler dünyasının (modern dünya) entrikaları karşısında şansını okuyucuya sunar.Toplumun değer yargılarındaki değişimi, biriyin olumlu yada olumsuz yeniliklere uyum sağlamada karşılaştığı güçlüğü, modren dünyada kişinin özellikle gençliğin gerçek yerini arayışını yalnızlığını ve şaşkınlığını yansıtır.

BİBLİYOGRAFYA

- Boorstin, Daniel J., **The Image: or What Happened to the American Dream**, Atheneum: New York, 1962
- Carey, Gary and James L. Roberts (ed.), **Salinger's Catcher in The Rye**, Cliff Notes Inc, Lincoln, Nebraska, 1994
- Ergin, Seçkin, **F. Scott Fitzgerald'ın İki Amerikası**, Ege Üniversitesi. Ed. Fak. Yayınları İzmir, 1982.
- Fiedler, Leslie A., **Love and Death in The American Novel**, Richard Clay, The Coucer Press Ltd, Bungay Suffolk, 1982.
- Galloway, David D., **The Absurd Hero in American Fiction**, University of Texas Press, Austin and London, 1974.
- Ginelin, James., **Modern Novelists, W.Gloding**, St. Martin's Press, New York, 1988.
- Grunwold, Henry Anotole.(ed.), **Salinger A Critical and Personal Portrait**, Harper and Brothers Publishing, New York, 1962.
- Gwynn L., Frederick-Brother L., Joseph, **The Fiction of J.D. Salinger**, University of Pittsburg Press, U.S.A., 1979.
- Hipkiss, Robert A., **Jack Kerouack Prophet of The New Romanticism**, The Regents Press of Kansas, U.S.A., 1976.
- Horald P. Simonson and E. P. Hager (ed.), **Salinger's Catcher in The Rye: Clamor vs. Criticism**. New York, D.C. Healt, 1963.
- Laser, Marvin and Norman Fruman (ed.), **Studies in J.D. Salinger: Reviews, Essays and Critiques of The Carcher in The Rye and other Fictions**, New York: Odyssey, 1963.
- Malcolm M. Marsden, (ed.), **If you Really Want to Know, A Catcher Casebook**, Chicago, Scott, Foresman,1963.
- Moore, Geoffrey, (ed.), **American Literature**, Faber and Faber, London, 1964.
- Salinger J.D., **Franny and Zooey**, çev.: Ömer Madra. Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 1993.
- Salinger J. D., **Dokuz Öykü**, çev.: Coşkun Yerli, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 1993.
- Salinger J. D., **Titrek Bacanak**, çev.: Müfide Pekin, Metis Yayınları, İstanbul, 1983.

Salinger, J.D., **Gönülçelen**, çev.: Adnan Berk, Can Yayınları, İstanbul, 1990.

Salinger, J.D., **The Catcher in The Rye**, Penguin Books, Great Britain, 1994.

—————, **Contemporary American Literature 1945-1972** Fredrick Ungar Publishing Co.INC. U.S.A.,1973.

—————, **Zen Budizm D.T.SUZUKI'den Seçme Yazılar**, çev.: İlhan Güngören, Yol Yayınları, Ankara,1979.

—————, **Başkaldıran İnsan**, çev.: Tahsin Yücel, Verso Yayıncılık, Ankara, 1990.

—————, **Concise Antology of American Literature**, Macmillan Publishing Com. U.S.A.,1985.

—————, **Contemporary Litarary Creticism Vol. 12-56**, Gale Research Company, Detroit, 1984.